

Bundel - Beeldvormende vergaderingen 2022-2026 van 1 oktober 2025

- 1 19:30 - 20:30 uur | Raadzaal | Turmac Cultuurfabriek: Marktverkenning horeca
1270784 - Begeleidingsformulier BVV 1 oktober 2025 - Turmac Cultuurfabriek – Marktverkenning horeca
Marktverkenning horeca Turmac Cultuurfabriek gemeenteraad 20250926 PRESENTATIE
- 2 20:30 - 20:40 uur - Pauze
- 3 20:40 - 21:40 uur | Raadzaal | Inclusieagenda
1270851 - Begeleidingsformulier BVV 1 oktober 2025 - Lokale inclusieagenda
Bijlage 1. 1270850 - Concept inclusieagenda 2025-2026 'iedereen doet ertoe en is van waarde' 2.3
Presentatie Lokale Inclusieagenda Zevenaar 2025-2026 BVV 1 oktober 2025
- 4 20:30 - 21:30 uur | Patio | ViA15
1270783 - Begeleidingsformulier BVV 1 oktober 2025 - Toelichting stand van zaken ViA15 door Rijkswaterstaat
Presentatie beeldvormende vergadering Zevenaar ViA15 1 oktober 2025

Beeldvormende vergadering

Onderwerp: Turmac Cultuurfabriek: marktverkenning horeca
Domein/Team: Sociaal Domein
Datum: 1 oktober 2025
Tijdstip: van 19:30 tot 20:30 uur
Locatie: Raadzaal

Inleiding

In de raadsvergadering van 29 januari 2025 heeft u de visie Turmac 2025-2030 vastgesteld. Met betrekking tot de uitvoeringsplannen is de opdracht gegeven om een marktverkenning te doen ter voorbereiding op de aanbesteding voor de horeca. Met als doel opnieuw te kijken naar de aanpassingen die mogelijk nodig zijn om de aanbesteding aantrekkelijk(er) te maken voor lokale (horeca)ondernemers om te reageren. Deze marktverkenning is uitgevoerd en de opgehaalde informatie wordt met u gedeeld.

Doel van de bijeenkomst

In de eerste plaats het delen van de opgehaalde informatie uit de marktverkenning voorafgaand aan de aanbestedingsprocedure voor de horeca in de Turmac Cultuurfabriek. In de tweede plaats het ophalen van uw reactie op de route die wordt voorgesteld tijdens de beeldvormende vergadering.

Opzet van de bijeenkomst

Presentatie door de uitvoerend ambtenaar, Femke van Huet. Als externe spreker is Bart Kennis van Koninklijke Horeca Nederland (regio de Liemers) uitgenodigd (nog niet bevestigd). Mocht hij niet aanwezig kunnen zijn, zal zijn inbreng op andere wijze die avond verwerkt worden.

Vervolgproces

Afstemming tijdens de vergadering over het vervolg en wensen van de raad hierbij.

Bijlage(n)

Niet van toepassing.

Ga voor meer informatie naar
zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl

Marktverkenning horeca Turmac Cultuurfabriek

Werkwijze, bevindingen en
voorkeursrichting

Agenda

Doel vanavond: informeren over werkwijze, uitkomsten en keuzeopties

- Context Turmac
- Aanpak marktverkenning
- Belangrijkste bevindingen
- Aanbevelingen
- In gesprek

Context Turmac Cultuurfabriek

Visie: bruisende ontmoetingsplek voor cultuur, maatschappelijke dienstverlening en ontmoeting

Gebruikers o.a.: gemeente Zevenaar, Kunstwerk! bibliotheek, RSD, Filmhuis, Caleidoz, Liemer museum en Streekarchivaat

Missie: toegankelijk, inclusief, met sterke profilering en stevige basisvoorzieningen.

(Visie Turmac Cultuurfabriek 2025–2030, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 29 januari 2025)

Opdracht & werkwijze marktverkenning

Opdracht

Extra marktverkenning als voorbereiding op aanbestedingsprocedure (gemeenteraad, januari 2025).

Aanpak

- Inloopmoment 24-03-2025
- Online formulier t/m 09-04-2025
- Aanvullende verdiepende gesprekken

Doel

1. Meer ruimte bieden voor inbreng vanuit lokale ondernemers
2. Interesse peilen
3. Drempels en randvoorwaarden voor rendabele, passende horeca in kaart brengen

Belangrijkste bevindingen

1. Aanbesteding algemeen

- Combi horeca voorziening én catering voor gemeente Zevenaar werkt verlamrend
- Ander sturingsniveau gewenst voor de onderdelen
- Losse aanbestedingen vraagt om (kostbare) fysieke aanpassingen en (te) beperkte opdrachten
- Markt vraagt om langere looptijd van 10-15 jaar

2. Horecavergunning

- Huidige vergunning en huurtarieven voor het grandcafé gedeelte gebaseerd op 'zelfstandige horeca'
- Huidige vergunning belemmert samenwerkingen met maatschappelijke partners en vrijwilligers organisaties (o.a. Filmhuis)
- Volledige commerciële vergunning van grandcafé niet nodig voor huidig/beoogd gebruik.
- Ondersteunende horeca versterkt maatschappelijk karakter en biedt meer transparantie richting ondernemers in de gemeente.
- Omgevingsplan staat in Cultuurhal alleen 'ondersteunende horeca' toe

3. Lokale horecamarkt

- Zevenaarse horeca markt biedt alleen nog ruimte voor onderscheidende concepten (*de markt voor middensegment o.a. grandcafés, brasserie etc. is grotendeels verzadigd*)
- Weinig tot geen animo vanuit de huidige lokale ondernemers bij komende aanbesteding
- Behoefte aan transparantie over afspraken en ambities voor horeca in de Turmac vanuit de lokale ondernemers
- Huidige partners in de Turmac Cultuurfabriek zijn zeer welwillend en gedreven om gezamenlijk uitvoering te geven aan de visie Turmac 2025-2030

4. Terras

- Beperkte en onzekere omzetbijdrage
- Beperkte extra financieringsmogelijkheden voor ondernemer
- Aanzienlijke weerstand verwacht bij zowel centrumhoreca als omwonenden.

5. Cultuurhal

- Grootste potentieel voor programmering en omzet binnen Turmac Cultuurfabriek
- Onderscheidend vermogen (*o.a. op zakelijke markt, congres*)
- Positieve spin-off en aanvulling op centrum Zevenaar
- Vaste basistechniek noodzakelijk (*binnen exploitatiebudget 2025 realiseerbaar*)
- Geluidsmeting ODRA: geen overschrijding buitengevel gemeten bij evenement met 'luidruchtig karakter' in de Cultuurhal

Aanbeveling(en)

1. Focus op Cultuurhal:
 - Maak zakelijke verhuur en cultureel maatschappelijke programmering in de Cultuurhal mogelijk, dit vergroot bezetting en inkomsten
 - Zorg voor een vaste opstelling aan basis techniek
2. Zet niet in op een ruimtelijke aanpassing voor een terras, maar kies bij een aanpassing van het entreegebied voor een meer gastvrije 'open' uitstraling
3. Markeer het grandcafé gedeelte als 'ondersteunende horeca' (*conform visie en marktrealiteit*)
4. Zorg voor één aanbestedingsprocedure, met duidelijke opdrachten:
 - Twee percelen of heldere KPI's per onderdeel (*catering en horeca*)
 - Duidelijke definities voor catering en gebruik grandcafé en Cultuurhal
 - Onderzoek mogelijkheid voor langere looptijd

Cultuurhal – voorstel richtlijnen

- Maandag t/m zondag tot 20.00uur inzet van de Cultuurhal voor cultureel maatschappelijke initiatieven én zakelijke evenementen (congres, besloten). Denk aan:
 - Onderwijsinstellingen, brancheorganisaties, UWV, Liander, KvK, Rijkswaterstaat etc. Dit zijn partijen die dicht tegen onze en onze partners aan opereren.
 - Kunstbeurzen, informatiemarkten, Liemerse ambassade, Groene Metropoolregio etc.
- Gebruik in de avonden na 20.00uur maximaliseren op 24 keer per jaar. *Hierbij kan eventueel onderscheid worden gemaakt in maximaal aantal voor doordeweekse avonden en weekend avonden.*

In gesprek

1. Hoe kijkt de raad naar de aanbevolen positionering en richtlijnen voor gebruik van de Cultuurhal?
2. Kan de raad zich vinden in een scenario zonder terras?
3. Hoe staat de raad tegenover één aanbesteding met onderscheidende percelen danwel duidelijkere KPI's aangaande horecafunctie en cateringfunctie?
4. Staat de raad achter 'ondersteunende horeca' als uitgangspunt voor het grandcafé gedeelte?
5. Hoe wenst de raad bij het vervolg betrokken te zijn?

Aanbeveling	Opties	Voordelen	Nadelen
Aanbesteding	A: Eén opdracht met percelen & eigen KPI's	A: heldere monitoring; ondernemerschap mogelijk	A: nog uitwerking nodig
	B: Volledig splitsen (catering/horeca)	B: duidelijke scheiding	B: complexer; hogere lasten; fysieke aanpassingen nodig; minder rendabele opdrachten
Horecavergunning	A: Ondersteunende horeca	A: past bij visie; samenwerking eenvoudiger; transparant;	A: lagere huurafdracht
	B: Zelfstandige horeca	B: grotere (horeca) ambitie	B: belemmert samenwerking; risico oneerlijke concurrentie
Terras	A: Geen terras, wel entree verbeteren	A: beperkt weerstand; gastvrij beeld	A: geen extra omzet
	B: Terras realiseren	B: extra stoelen buiten	B: weerstand; lang traject; beperkte businesscase
Cultuurhal	A: Gebruik volgens omgevingsplan behouden	A: Geen nieuwe procedure nodig	
	B: Gebruik breder mogelijk maken	B:	

Planning & vervolgstappen

Aanbesteding horeca – korte termijn

Q4 2025: financiële doorrekening (vergunning/huur, Cultuurhal, multizaal-opties).

Dec. 2025: Raadsvoorstel uitvoeringsplan Turmac Cultuurfabriek (herziene versie)

Q1 2026: uitwerken aanbestedingsstukken (percelen, KPI's etc.).

Q2 2026: besluitvorming en publicatie aanbesteding.

ONDER VOORBEHOUD !

Aanpassing gebruik Cultuurhal – lange termijn

Q1 2026: Conceptverzoek

Q1 en Q2 2026: Aanvullend onderzoek (o.a. geluid, parkeren)

Q3 en Q4 2026: Participatie (o.a. omwonenden en ondernemers)

2027: Besluit

Beeldvormende vergadering

Onderwerp: Lokale Inclusie Agenda
Domein/Team: Sociaal Beleid
Datum: 1 oktober 2025
Tijdstip: van 20:40 tot 21:40 uur
Locatie: Raadzaal, Turmac Cultuurfabriek

Inleiding

De afgelopen maanden is de Lokale Inclusie Agenda (LIA) 2025-2026 ontwikkeld. Hierbij hebben we de richtlijnen van de VNG als basis aangehouden. De LIA 2025-2026 is het startpunt om inclusie stevig te verankeren in onze organisatie en samenleving. Het VN-verdrag Handicap uit 2016 verplicht gemeenten niet alleen om periodiek een inclusieagenda op te stellen maar ook om deze uit te voeren.

We hebben bij het uitwerken van de agenda gekeken naar de volgende 7 pijlers.

- (Digitaal) toegankelijke informatie
- Onderwijs en ontwikkeling
- Thuis en gebouwen
- Werk en inkomen
- Vrije tijd
- Vervoer en openbare ruimtes
- Welzijn, gezondheid en ondersteuning

De lokale Inclusie Agenda is een weergave van wat we al doen en welke acties er gepland staan aangaande het onderwerp inclusie. Vanavond willen we u meenemen in het proces van het maken van de LIA en willen we gaan een actieve input voor verbeteringen of onderbouwing terugkrijgen.

Doel van de bijeenkomst

Tijdens dit overleg willen we graag horen welke punten op het gebied van inclusie, de raad belangrijk vindt voor de inwoners van Zevenaar. Welke kansen ziet de raad en wat is op basis van het huidige document de prioriteit.

Opzet van de bijeenkomst

De avond zal door Manfred Haveman beleidsadviseur Sociaal Beleid, worden begeleid. Onderstaand een opzet van de invulling:

1. Opening en welkom

- Korte toelichting op doel en werkwijze van de bijeenkomst.
- Uitnodiging tot actieve deelname.

2. Korte presentatie conceptagenda

- Uitleg van het onderwerp, de huidige processen en selectie van acties.
- Wat is al gedaan, wat loopt, wat willen we toetsen?

3. Interactieve bespreking

- Wat valt op? Wat mist?
- Sluit dit aan bij praktijk en beleid?
- Welke kansen zien we nog?
- Algemene reflectie en aanvullingen

4. Afronding en vervolgstappen

- Wat nemen we mee richting raad?
- Hoe verwerken we input?
- Dank en afsluiting

Omwillen van de breedte van het onderwerp en de beschikbare tijd vragen wij u om op voorhand het bijgevoegde concept te lezen. Tevens verzoeken wij u om de bij punt 3 hieronder gestelde vragen op voorhand voor te bereiden en noteren.

Vervolgproces

De opmerkingen en bevindingen van de avond zullen waar mogelijk worden verwerkt in de versie van de LIA die aan het college en de raad zal worden aangeboden.

Bijlage(n)

1. Concept Lokale Inclusieagenda Gemeente Zevenaar 2025-2026

Ga voor meer informatie naar
zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl

Lokale Inclusieagenda Zevenaar

Iedereen doet ertoe en is van waarde

2025–2026

Status: Concept | Versie: 2.3 | Datum: 08-09-2025

Inleiding

Een zelfstandig en zinvol leven. Met gelijke kansen voor iedereen.

Voor je ligt de lokale inclusie agenda van gemeente Zevenaar. In dit document lees je wat we al doen en wat we in de toekomst willen verbeteren.

Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen in onze gemeente. Ook op het gemeentehuis werken we hieraan. Inclusie betekent voor ons: 'een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Ook als je een beperking hebt of een andere achtergrond of situatie.

We volgen hiermee het VN-verdrag handicap (2016). Daarin staat dat mensen met een beperking net als iedereen mee moeten kunnen doen in de samenleving. Als gemeente zijn we vanuit dit VN verdrag ook verplicht een Lokale Inclusie Agenda te hebben en uit te voeren.

Hieronder een aantal voorbeelden uit onze gemeente die het belang van inclusief beleid laten zien:

- Krijgt 23% van de mensen hulp bij meedoen of terugkeren naar werk
- Ontvangt 17,7% van de jongeren jeugdhulp
- Heeft 10% moeite met basisvaardigheden, zoals lezen en schrijven
- Voelt 44,2% van de mensen zich wel eens eenzaam

(Uit: Visie op sociaal domein, 2024)

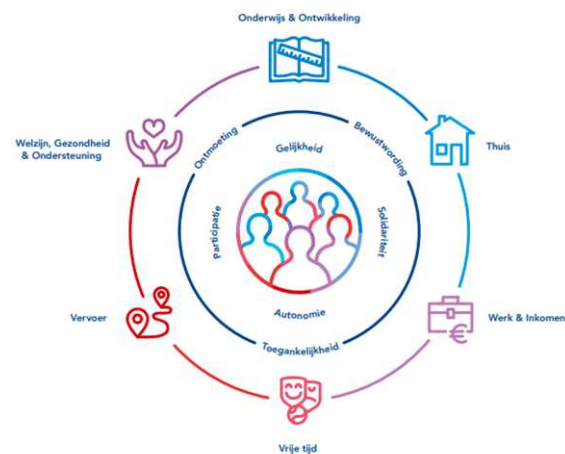
Daarom is inclusie een belangrijk onderdeel van ons werk. In onze visie op het sociaal domein (2024) staat: *'We werken aan de mogelijkheden om een*

eigen, zelfstandig en betekenisvol leven te leiden. Dit vanuit een stabiele (financiële) basis en met gelijke kansen voor iedereen.'

Toch kunnen we nog veel verbeteren. Door beter samen te werken en onze plannen te bundelen, kunnen we meer bereiken.

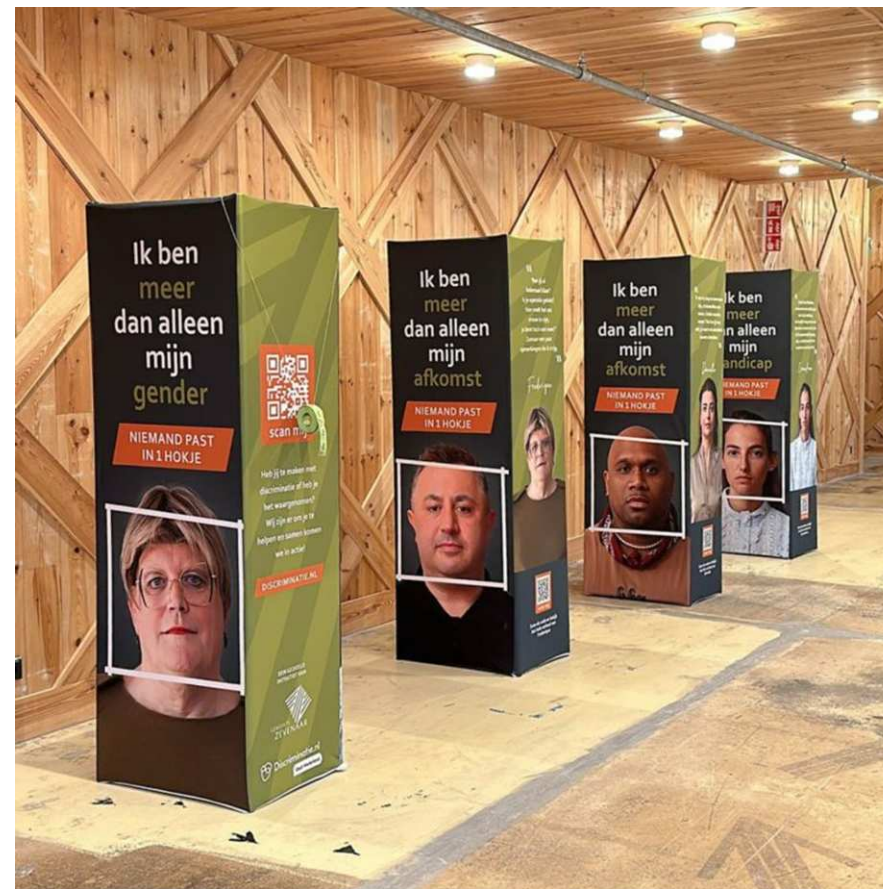
We hebben gekeken wat we al doen op verschillende leefgebieden. We hebben hiervoor de indeling gebruikt van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarbij hebben we het thema 'toegankelijke informatie' toegevoegd. Deze inclusieagenda voor 2025-2026 is een eerste meting. Het laat zien waar we nu staan en wat we snel kunnen verbeteren.

In de komende tijd gaan we in gesprek met onze partners en inwoners. Zo horen we wat zij nodig hebben. Omdat inclusie blijvend onze aandacht verdient, maken we in 2026 bij de start van het nieuwe college, een vervolg op deze agenda.

Inhoud

Inleiding.....	2
Inhoud	3
Thema 1 (Digitaal) toegankelijke informatie.....	4
Thema 2 Onderwijs & Ontwikkeling.....	7
Thema 3 Thuis & gebouwen.....	10
Thema 4 Werk en Inkomen	13
Thema 5 Vrije Tijd.....	16
Thema 6 Vervoer en Openbare Ruimtes.....	19
Thema 7 Welzijn, gezondheid & ondersteuning	22
Inclusie doe je niet alleen.....	25

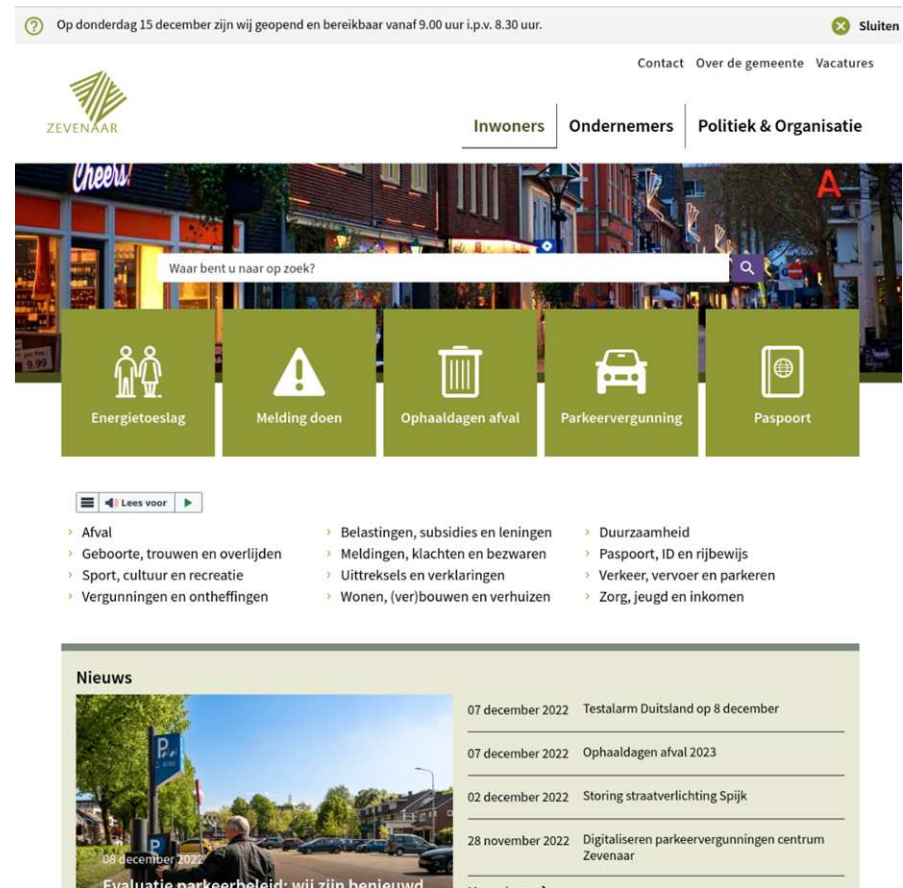
Thema 1 (Digitaal) toegankelijke informatie

Steeds meer inwoners willen zelf informatie opzoeken en dingen online regelen. Daarom hebben we onze digitale dienstverlening uitgebreid. We vinden het belangrijk dat iedereen onze informatie goed kan begrijpen. Want de gemeente is er voor alle inwoners.

Voor sommige mensen is het lastig om online zaken te regelen met de gemeente. Soms lukt het zelfs helemaal niet. Daarom werken we samen met organisaties zoals Caleidoz en het Informatiepunt Digitale Overheid. Zij helpen inwoners die hulp nodig hebben. Ons motto is: online als het kan, face to face als het nodig is.

We zorgen ook dat onze teksten duidelijk zijn. Op onze website gebruiken we makkelijke taal. Ook verbeteren we onze brieven en andere documenten.

We denken aan mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. In onze gemeente is 1 op de 10 volwassenen laaggeletterd. Dat is meer dan in de rest van de regio Midden-Gelderland (7%). Ook wonen hier mensen uit andere landen die nog Nederlands leren. We helpen hen bijvoorbeeld met taallessen.

Dit doen we al

- ✓ Omdat we het belangrijk vinden om dicht bij de inwoner te staan kiezen we er bewust voor om zo inclusief mogelijk te communiceren. Zo hebben we ervoor gekozen om onze (digitale) communicatie in de je-vorm te schrijven. Ook schrijven we onze inwoner genderneutraal aan.
- ✓ Om bewustwording te vergroten, volgen alle nieuwe medewerkers e-learnings over digitale toegankelijkheid en inclusie. We geven hun een schrijfwijzer en checklist voor heldere taal. We bieden ook cursussen aan waarin zij leren duidelijk te schrijven.
- ✓ We zijn continu bezig met het verbeteren van onze sites en apps op toegankelijkheid. We maken digitale documenten toegankelijk als ze naar veel inwoners gaan of veel impact hebben. Ook doen we dat als het belangrijk is dat iedereen de informatie goed begrijpt. We werken hiervoor samen met een gespecialiseerd bureau.
- ✓ In ons nieuwe inkoopbeleid hebben we inclusie opgenomen. We vinden gelijkheid, duidelijkheid, toegankelijkheid en zelfstandigheid belangrijk. We vragen dit ook van bedrijven die voor ons werken. Zij moeten producten of diensten leveren die voor iedereen toegankelijk zijn.
- ✓ We bieden Teletolk aan voor mensen die doof, slechthorend of moeilijk verstaanbaar zijn. Zij kunnen bellen met gebaren of tekst.
- ✓ In verschillende teams werken collega's naast hun eigen werk ook als schrijfcoach. Zij herschrijven brieven in heldere taal. We zetten in op taalniveau B1. Dit taalniveau is voor de meeste mensen duidelijk en begrijpelijk. Zo zorgen we dat onze communicatie voor een zo groot mogelijke groep begrijpelijk is.
- ✓ We werken samen met het Liemers Taalhuis om inwoners te helpen met taal en digitale vaardigheden. We geven voorlichting aan scholen, kinderopvang en huisartsen. Hiermee kunnen we eerder problemen bij inwoners herkennen en kunnen mensen met lage basisvaardigheden sneller doorverwezen worden.
- ✓ De stichting Lezen & Schrijven zet zich ervoor in dat iedereen kan lezen, schrijven, rekenen en omgaan met een computer of smartphone. Samen verzorgen we sinds 2024 trainingen voor medewerkers van de gemeente. Hierin leren medewerkers hoe ze laaggeletterdheid kunnen herkennen en hoe ze mensen kunnen doorverwijzen.
- ✓ Met de formulierenbrigade helpt onze partner Caleidoz inwoners gratis met het invullen van formulieren. Ze werken hiervoor met opgeleide vrijwilligers.

Dit gaan we nog doen:

- o We gaan nog meer brieven en documenten in standaard sjablonen vormgeven. Zo zijn deze documenten standaard geschikt voor voorleesapparatuur, makkelijker leesbaar voor mensen met moeite met lezen en begrijpen van teksten en hierdoor toegankelijker.
- o Onze schrijfcoaches herschrijven elk jaar een aantal brieven. Dat blijven ze doen. We onderzoeken of een AI-tool medewerkers hierbij kan helpen.
- o We geven inclusie blijvend aandacht binnen de hele organisatie. Iedereen wordt binnen zijn werk verantwoordelijk voor inclusie. Daarnaast wordt er iemand in de gemeente eigenaar van het onderwerp die het eerste aanspreekpunt is.
- o Consulenten gebruiken de gratis tool Taalmeter bij het eerste gesprek. Zo kunnen zij problemen sneller herkennen. Ze verwijzen inwoners dan direct door voor hulp.
- o We gaan samen met Liemers Taalhuis Taalmeterdagen organiseren voor mensen met Nederlands als eerste taal, om binnen deze groep beter hulp te kunnen bieden bij (digi)taal vragen. Bij een aantal andere gemeenten heeft dit al mooie resultaten opgeleverd.
- o Wens is om bij iedere aanbesteding een inclusie weegfactor toe te voegen die past bij de dienst/het product. Dit moet dan in overleg tussen inkoop en de toekomstige inclusiemedewerker. ²

Thema 2 Onderwijs & Ontwikkeling

Toegankelijk onderwijs en ontwikkeling zijn belangrijk. Zo kan iedereen meedoen in de samenleving. In Zevenaar willen we dat alle inwoners zich kunnen ontwikkelen. Iedereen moet de kans krijgen om te leren en te groeien. Dat begint al op jonge leeftijd, op school en in de buurt.

In de gemeente Zevenaar willen wij alle kinderen optimale ontwikkelkansen bieden, ongeacht het gezin of de buurt waarin ze opgroeien. Het is voor henzelf en voor de samenleving van groot belang dat kinderen gelijke kansen krijgen en hun talenten kunnen ontwikkelen. Doelstellingen en activiteiten nemen we op in het onderwijskansenbeleid.

Leren stopt niet na school. Ook volwassenen moeten kunnen blijven leren en zich ontwikkelen. Daarom steunen we projecten voor taal, digitale vaardigheden, werkervaring en programma 'leven lang leren'. Zo bouwen we samen aan een sterke, inclusieve samenleving.

Dit doen we al:

- ✓ De gemeente maakt afspraken met de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs. Deze afspraken gaan over ondersteuning van leerlingen en het gezin.

Om het aantal thuiszitters te verminderen, werken we met het Thuiszitterspact en het Regionaal Bureau Leerlingzaken (per 01-01-2026 gaat dit onder de naam het doorstroompunt verder). We helpen kinderen die thuiszitten snel terug naar school. We helpen ook jongeren die lang thuiszitten of geen diploma hebben. Samen zoeken we een passende plek voor onderwijs of dagbesteding.

- ✓ Het programma 'Kansrijke Start helpt ouders in kwetsbare situaties. De eerste 1000 dagen van een kind zijn erg belangrijk. We willen ouders in deze periode goed ondersteunen. Dit doen we samen met de jeugdgezondheidszorg van de GGD en andere partijen zoals Humanitas. Samen maken we afspraken over signaleren, doorverwijzen en begeleiden van gezinnen.
- ✓ LOGO 3000 helpt peuters en kleuters om meer woorden te leren. Leerkrachten en ouders gebruiken leuke materialen en spelletjes om de taal te oefenen. Dit zorg ervoor dat alle kinderen met een goede basis kunnen beginnen aan de basisschool.

- ✓ Het mag niet uitmaken in welke omgeving je opgroeit. Elk kind krijgt dezelfde onderwijskansen. Binnen het onderwijskansenbeleid ondersteunt de gemeente activiteiten waarbij kinderen extra worden ondersteund in de taalontwikkeling en het leren lezen. Deze activiteiten vinden plaats in de kinderopvang, op school of thuis.
- ✓ De scholen in Zevenaar bieden activiteiten om de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs makkelijker te maken, zeker voor risicoleerlingen.
- ✓ Binnen het onderwijskansen beleidsplan hebben we met het onderwijs en andere partijen afspraken over ondersteuning van onderwijs aan nieuwkomerskinderen. Doel is dat de kinderen de Nederlandse taal goed leren en binnen kleine groepen de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.
- ✓ We ondersteunen gezinnen met weinig geld bij schoolkosten. Zo verkleinen we kansenongelijkheid. Dit doen wij met een regeling bijzondere bijstand.
- ✓ Brugfunctionarissen in het basisonderwijs signaleren armoede bij leerlingen. Ze koppelen hulp aan gezinnen via fondsen en regelingen. We geven ook fietsen, laptops en schoolspullen aan wie dat nodig heeft.
- ✓ We geven subsidie voor de Zomerschool waardoor die gratis wordt aangeboden. De zomerschool is voor kinderen die extra taalsteun

nodig hebben. Het doel is dat de kinderen in het nieuwe schooljaar makkelijker meekomen.

- ✓ Wanneer de situatie van de leerling erom vraagt, regelen we leerlingenvervoer en/of vergoeden we het zelfstandig leren reizen naar school. Dat doen we bijvoorbeeld met maatjesprojecten. Hiermee zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk kinderen naar school kunnen. Dit doen we (onder voorwaarden) ook voor taalklassen en buitenschoolse opvang.
- ✓ In onze regio biedt Prago educatietrajecten aan voor zeer moeilijk lerenden en mensen met een verstandelijke beperking. Dit wordt betaald uit rijksmiddelen die wij ontvangen. Prago heeft in Zevenaar een leslocatie voor inwoners van de Liemers.

Dit gaan we nog doen:

- o In het Lokale Educatieve Agenda Jeugd overleg bespreken we op welke wijze gemeente en scholen kunnen bijdragen aan het bevorderen van integratie en tegengaan van segregatie van minderheidsgroepen.
- o We gaan onderzoeken of we passende kinderopvang voor alle kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar kunnen opzetten. Dit doen we samen met de kinderopvangorganisaties en de zorginstellingen in de gemeente.

- o We gaan een aantal scholen in de gemeente nieuw bouwen. De oude gebouwen zijn gebouwd in de tijd dat toegankelijkheid nog niet in de ontwerpfase was meegenomen. In de nieuwe gebouwen zal dit wel worden toegepast.

Thema 3 Thuis & gebouwen

Iedereen wil graag veilig en prettig wonen.

De gemeente Zevenaar helpt inwoners om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. We letten extra op mensen met een beperking en op mantelzorgers.

We zorgen voor woningen die passen bij wat mensen nodig hebben.

Soms zijn aanpassingen nodig, zoals een traplift of een drempelvrije ingang. We bieden ook verschillende soorten woningen aan die goed toegankelijk zijn.

Daarnaast geven we hulp aan mensen die zorg of ondersteuning thuis nodig hebben. We kijken samen wat iemand nodig heeft en bieden maatwerk. Ook mantelzorgers krijgen ondersteuning, zodat zij hun zorg goed kunnen volhouden.

Het thema Thuis gaat dus over meer dan alleen wonen.

Het gaat ook over veiligheid, zelfstandigheid en goede ondersteuning.

Dit doen we al:

- ✓ We werken via het programma 'Integraal Gebiedsgericht Werken' aan een veilige, duurzame en inclusieve leefomgeving. We willen dat iedereen prettig woont in onze gemeente. We bouwen aan dorpen en wijken waar mensen samenleven en naar elkaar omkijken. In onze woonzorgvisie staat dat we dit samen met inwoners en partners doen.
- ✓ We hebben een abonnement op Bureau Ongehinderd en hierbij al onze gebouwen laten toetsen op toegankelijkheid. Deze voldoen allemaal aan de landelijke richtlijnen voor toegankelijkheid (niveau brons).
- ✓ We bieden samen met zorgorganisaties en woningcorporaties het programma Housing First aan. We geven langdurig dakloze mensen eerst een woning en daarna passende begeleiding. Zo helpen we hen bij herstel en mentale gezondheid.
- ✓ We bieden regelingen aan die het faciliteren om aanpassingen aan woningen te doen. Hierdoor kunnen mensen langer zelfstandig blijven wonen.
- ✓ We doen mee aan een landelijke regeling van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Inwoners kunnen een lening krijgen om hun woning levensloopbestendig en duurzamer te maken.
- ✓ We werken samen met huisartsen, praktijkondersteuners en andere zorgpartners. We stemmen medische, sociale en praktische hulp goed op elkaar af. Zo helpen we inwoners beter thuis te functioneren.
- ✓ Mantelzorg is een belangrijk onderwerp binnen inclusie. Om mantelzorgers te ondersteunen, organiseert Caleidoz spreekuren en bijeenkomsten voor mantelzorgers. Ook geven ze op scholen en bij organisaties informatie over jonge mantelzorgers. Daarnaast krijgen Mantelzorgers jaarlijks het mantelzorgcompliment. Samen met GGNet bieden we extra hulp voor jonge mantelzorgers met ouders met psychische kwetsbaarheid.
- ✓ We werken samen met woningcorporaties en projectontwikkelaars om woningen geschikt te maken en te houden voor bewoners zoals ouderen of mensen met een beperking. Ook hebben we het vergunningenproces voor een mantelzorgwoning op eigen terrein eenvoudiger gemaakt.
- ✓ We werken samen met partners die betalingsproblemen vroeg signaleren. Zo kunnen we inwoners op tijd helpen met schulden. Met woningcorporaties voeren we het 'Laatste Kans Beleid' uit. Hiermee voorkomen we dat mensen hun huurwoning verliezen.
- ✓ We steunen initiatieven die mensen in de wijk met elkaar verbinden met 'Zevenaar Doet'. Hierbij ontvangen inwoners waardebonnen die ze kunnen gebruiken voor activiteiten in hun buurt.
- ✓ We bouwen inclusief. Denk aan een combinatie van koop én huur, maar bijvoorbeeld ook levensloopbestendige woningen. Zo is pas de bouw gestart van nieuwbouwproject 'de Coullisse' waar op de plek van de oude basisschool De Steenuil in het voorjaar van 2026 20 levensloopbestendige appartementen (koop- en huur) komen.

Dit gaan we nog doen:

- o We gaan nieuwe technologie zoals smart home en apps onder de aandacht brengen van zorgpartners, inwoners en organisaties zoals Leefsamen, Zlimthuis en/of Kruiswerk faciliteren of advies en ondersteuning te geven aan ouderen die hun woning willen aanpassen. Dit om veiliger en zelfstandiger thuis te kunnen blijven wonen.
- o We combineren woningaanpassingen met sociale hulp, zoals in de pilot 7Waerdig. Hiermee stimuleren we de zelfredzaamheid.
- o We breiden onze ondersteuning bij digitale vaardigheden en zelfstandig wonen uit.
- o We ontwikkelen innovatieve zorgmodellen zodat zorg efficiënter en flexibeler wordt voor inwoners.
- o We stimuleren innovatieve woonvormen en flexibele woonoplossingen voor kwetsbare groepen.
- o We breiden de ondersteuning van onze mantelzorg uit:
 - o Verbeteren van samenwerking tussen zorgaanbieders en woningcorporaties.
 - o Meer mogelijkheden creëren voor de inzet van respijtzorg.

Thema 4 Werk en Inkomen

De gemeente Zevenaar wil dat iedereen mee kan doen op de arbeidsmarkt. We werken samen met werkgevers, scholen en organisaties om kansen te creëren voor iedereen, ongeacht achtergrond of beperking.

We richten ons op vier belangrijke onderdelen.

Ten eerste zorgen we voor werkgelegenheid voor iedereen, door bedrijven te stimuleren om mensen met verschillende achtergronden of beperkingen aan te nemen.

Ten tweede helpen we mensen die al langere tijd zonder werk zitten met re-integratie, zodat zij stap voor stap weer aan het werk kunnen.

Ten derde bieden we via RSD de Liemers maatwerk op de werkvloer voor mensen met een kwetsbare positie, zodat zij goed kunnen blijven functioneren.

Tot slot pakken we armoede aan door inwoners op tijd te helpen met geldzaken, advies te geven en schulden te voorkomen. Zo bouwen we samen aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen en werk en inkomen voor iedereen bereikbaar zijn.

Dit doen we al:

- ✓ We hebben een diversiteitsbeleid. We vinden een divers team belangrijk. Dit geldt bij het aannemen van nieuwe collega's én in de samenwerking op de werkvloer. We zorgen voor een veilige werkomgeving, zowel fysiek als mentaal. Vertrouwenspersonen helpen hierbij.
- ✓ De gemeente en de Regionale Sociale Dienst (RSD) werken samen met regionale en lokale partners. Een voorbeeld is Scalabor, een sociaal ontwikkelbedrijf. Zij bieden beschut werk en helpen mensen zich te ontwikkelen. Zo creëren we samen werk voor iedereen.
- ✓ Met de training 'objectief werven' zetten we in op oordeelvrij werven. Elke teammanager volgt deze training. Alle medewerkers kunnen de training 'bewustwording van discriminatie' volgen.
- ✓ We gebruiken het leer- en ontwikkelnetwerk (LEON) om mensen te ondersteunen. Dit geldt voor langdurig werklozen en mensen met een arbeidsbeperking.
De instrumentengids EVA hoort hierbij.
Daarin staan hulpmiddelen zoals IPS-trajecten en activerend werken. Met IPS helpen we mensen met psychische klachten aan betaald werk.
Bij activerend werken moedigen we mensen aan om iets terug te doen. Met goede begeleiding vinden steeds meer mensen blijvend werk.
- ✓ De RSD zorgt voor gelijkheid bij instroom.
Iedereen krijgt dezelfde kans, ook met een beperking.
De behoefte bepaalt waar iemand begint in het traject.
Voor elke fase zijn meerdere aanbieders met verschillende specialismes. Er is ook aanbod voor mensen met een migratieachtergrond.
- ✓ Met ZevenAARDIG helpen we mensen met een Wmo-of, Wlz-indicatie. Dit kan via dagbesteding of een ontwikkeltraject. Iedereen draagt bij aan het doel: iets betekenen voor een ander wat je indicatie ook is, je helpt altijd mee met het doel van ZevenAARDIG: iets betekenen voor een ander.
- ✓ De RSD biedt verschillende voorzieningen om de stap naar werk te maken. Voorbeelden zijn loonkosten subsidie of een jobcoach. Dit zodat iemand die bijvoorbeeld wat vaker pauze moet hebben, alsnog bij een bedrijf in dienst kan omdat wij deze tijd vergoeden aan de werkgever.
- ✓ We bouwen samen met partners aan een nieuwe arbeidsmarkt infrastructuur. We brengen alle hulp voor werkzoekenden en werkgevers samen op één plek. Iedereen krijgt de benodigde hulp via 1 loket.
- ✓ We vullen de Voorzieningenwijzer in met inwoners die schuldhulp krijgen. Hiermee zien zij op welke regelingen en toeslagen ze recht

hebben. Ze kunnen deze direct aanvragen. Zo doen ze makkelijker mee in de samenleving.

- ✓ We geven subsidie of werken samen met verschillende vrijwilligersorganisaties en kerken, o.a. Voedselbank, Schuldhulpmaatje en het Armoedefonds. Zo helpen we inwoners met hun eerste levensbehoeften.
- ✓
- ✓ We werken met de RSD, bibliotheek, ROC Rijn IJssel, Santé Partners, Caleidoz en andere maatschappelijke partners samen binnen het Liemers Taalhuis om onderliggende (digi)taalproblemen bij inwoners te signaleren en hieraan hulp te bieden.

Dit gaan we nog doen:

- o We organiseren een training 'intercultureel samenwerken'. Ook komt er een sessie 'diversiteit en inclusie' voor jonge medewerkers.
- o We willen activerend werken verder versterken.
Activerend werken betekent dat we inwoners helpen om actief mee te doen in de samenleving. Soms lukt het mensen niet om zelf werk te vinden. We kijken dan samen wat iemand wél kan en wat nodig is om stappen te zetten. De Wmo helpt bij sociale ontwikkeling, de RSD richt zich op werk. Door beter samen te werken, helpen we inwoners sneller vooruit.

Thema 5 Vrije Tijd

Vrije tijd is belangrijk. Het helpt mensen om andere mensen te ontmoeten en nieuwe dingen te leren. De gemeente Zevenaar wil dat iedereen mee kan doen aan sport, cultuur en vrijwilligerswerk. Het maakt niet uit waar je vandaan komt of een beperking hebt.

We zorgen ervoor dat sportlocaties goed bereikbaar en toegankelijk zijn. Ook maken we vrijwilligerswerk open voor iedereen. Culturele activiteiten organiseren we zo dat iedereen zich welkom voelt. We zorgen ook voor meer mogelijkheden voor mensen met een beperking om te ontspannen en mee te doen.

Samen zorgen we voor een gemeente waar vrije tijd voor iedereen belangrijk is.

Dit doen we al:

- ✓ We geven subsidie aan verenigingen voor sport, welzijn, kunst en cultuur. Ook steunen we organisaties die sport aanbieden voor mensen met een beperking. We helpen initiatieven die ontmoeting en meedoen vooropzetten.

Een van de subsidies die we geven is voor 'Doedorp'. Deze stichting organiseerde van oorsprong activiteiten in de zomervakantie voor kinderen die om wat voor reden dan ook niet op vakantie kunnen. Door deelname aan de Gelrepas kunnen ook kinderen waar de financiële middelen niet aanwezig zijn gratis deelnemen.
- ✓ Ook dragen we (financieel) bij aan 'Uniek Sporten'. Hier geven we informatie over de mogelijkheden van sporten met een beperking in onze gemeente. Met de sportzoeker kan een inwoner het actuele aanbod doorzoeken. Bij vragen of behoefte aan persoonlijke hulp, staan er sportconsulenten klaar om de inwoner verder op weg te helpen.
- ✓ We bieden cultuureducatie aan op basisscholen en middelbare scholen. Dit gebeurt onder andere via het cultuurmenu en begeleiding van het programma Cultuureducatie Met Kwaliteit'(CMK) op de scholen.
- ✓ Voor het nieuwe speelplan hebben we alle bestaande speelplekken laten beoordelen op inclusiviteit. Bij de revitalisering van Angerlo hebben we een geheel inclusieve speelplek neergezet. Bij de Breuly

hebben we naast een rolstoel toegankelijke toilet ervoor gezocht dat inwoners die in een rolstoel zitten ook mee kunnen vissen.

- ✓ We bieden de Gelrepas aan. Het tegoed kan een inwoner met een laag inkomen gebruiken voor sport en recreatie. We hebben pas een aantal verbeteringen gedaan. Zo is het programma beter afgestemd op de behoefte van onze oudere en minder mobiele inwoner en kan er ook sportkleding mee gekocht worden.
- ✓ We maken gebruik van het Sjors Sportief en Creatief-programma om basisschoolkinderen vaak gratis kennis te laten maken met sport en cultuur. De laagdrempeligheid en de mogelijkheid om verschillende activiteiten in de gemeente uit te proberen maken Sjors Sportief en Creatief toegankelijk voor iedereen.
- ✓ Via verenigingsadvies worden sportverenigingen geadviseerd hoe ze zo veel mogelijk inwoners in beweging krijgen.
- ✓ We zetten buurtsport- en cultuurcoaches, ook wel combinatiefunctionarissen genoemd, in die sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur voor iedereen mogelijk maken.
- ✓ Ook bij de verkiezingen vinden we toegankelijkheid belangrijk. In het gemeentehuis is een stemmal met audio-ondersteuning aanwezig. Op alle stemlocaties ligt een kandidatenlijst met grote letters. We letten op goede toegankelijkheid van alle stemlocaties.

- ✓ Ataro heeft haar sportaccomodaties voorzien van digitale reserverings-en toegangssystemen. Dit heeft geleid tot een lagere drempel voor de verhuur. Ze zien hierdoor een toename van gebruik van zaalhuur door inwoners die het omwille van taalbarrière of cultuur, lastig vinden om te bellen.

- o Ataro gaat bij de door haar beheerde sportlocaties instructies en borden vervangen en aanvullen door pictogrammen en het kleurgebruik van deze aanpassen op de functie.

Dit gaan we nog doen:

- o We breiden het cultuuraanbod uit zodat het beter past bij alle inwoners. Iedereen moet zich welkom voelen bij culturele activiteiten, ongeacht achtergrond of beperking.
- o Het verenigingsadvies dat we bij sport hebben breiden we uit naar andere soorten verenigingen en initiatieven.
- o We plaatsen in elke wijk/kern minstens één toegankelijke speelplek. In de Vondellaan staat een beweegtoestel voor ouderen. Dat is zo'n succes dat we dit op meer plekken gaan doen.
- o Organisaties buiten onze gemeentelijke organisatie hebben ook een rol als het gaat om inclusie. We gaan vaker samenwerken om onze doelen te bereiken.
- o We gaan meer jaren onderhoudsplannen opstellen voor zowel de binnen- als de buitensport locaties in onze gemeente. Toegankelijkheid neemt we hierbij mee.

Thema 6 Vervoer en Openbare Ruimtes

Iedereen moet zich veilig en zelfstandig kunnen verplaatsen in onze gemeente. Of je nu jong bent of oud, met of zonder beperking, lopend, op de fiets of met het openbaar vervoer: we willen dat iedereen mee kan doen.

De gemeente Zevenaar zorgt voor toegankelijke bushaltes, veilige fietspaden en gebouwen die makkelijk te bereiken zijn. We letten op drempels, stoepen en veilige oversteekplaatsen. Ook zorgen we dat mensen met een hulpmiddel, zoals een rolstoel of rollator, zich goed kunnen bewegen op straat.

We maken plannen samen met inwoners en organisaties. Zo bouwen we aan een gemeente waar iedereen zich welkom voelt en waar vervoer en openbare plekken voor iedereen toegankelijk zijn.

Dit doen we al:

- ✓ In verschillende wijken en kernen voeren we revitaliseringsprojecten uit. We letten daarbij altijd op toegankelijkheid. We gebruiken verlaagde stoepen voor rolstoelgebruikers en mensen die moeilijk lopen. In Pannerden maakten we een tijdelijke bushalte definitief, omdat die beter toegankelijk was.
- ✓ Bij aanleg van nieuwe bushaltes nemen we standaard een aantal toegankelijkheidseisen mee. Zo zijn onze nieuwe bushaltes hoger, langer én voorzien van blinde geleide tegels.
- ✓ De buurtbusvereniging Zevenaar vervult een belangrijke rol in het bereikbaar houden van de kleine kernen in onze gemeente. We ondersteunen de vrijwilligers van de buurtbusvereniging doormiddel van een subsidie en zetten in op een structureel overleg met het bestuur van de buurtbusvereniging om knelpunten te bespreken.
- ✓ We werken samen met Veilig Verkeer Nederland om leerlingen in groepen 7 en 8 op de basisscholen bewust te maken van het belang van goede verlichting en hen te helpen om veilig deel te nemen aan het verkeer. Dit doen we door het uitvoeren van fietsverlichtingscontroles en het praktisch verkeersexamen.
- ✓ Bij onze civielrechtelijke werkzaamheden is ons doel dat iedereen op de plaats van bestemming kan komen. Zo plaatsen we, daar waar nodig, op- en afritten en zijn we terughoudend als het gaat om het plaatsen van obstakels. Denk bijvoorbeeld aan palen of hekjes bij

toegang van winkels. Ook plaatsen we waar nodig geleidelijnen voor mensen met een visuele beperking.

- ✓ Ons bestaand wegennetwerk wordt elke 2 jaar geïnspecteerd. Verbeterpunten die hierbij geconstateerd worden, pakken we met hoge prioriteit op. Zo zorgen we ervoor dat wegmarkering, maar bijvoorbeeld ook onze stoepen, duidelijk en in goede staat zijn. Dit om zoveel mogelijk gebruikers, ook de kwetsbare groepen deel te kunnen laten nemen aan het verkeer.
- ✓ We zetten in op toegankelijkheid in het groen. Zo maken we gebruik van halfverharding zodat een inwoner in een rolstoel of scootmobiel ook door het groen kan in plaats van alleen eromheen.
- ✓ Ook plaatsen als een bedrijventerrein behoeven aandacht op toegankelijkheid. Zo hebben we voor 7Poort een routerapport laten opstellen voor veilig wandelen. En is in de Edisonstraat onlangs een snelfietsroute aangelegd.
- ✓ We hebben als gemeente een abonnement bij Bureau Ongehinderd. Via het platform kunnen inwoners de toegankelijkheid van gebouwen en parkeerplaatsen nagaan en hun mening hierover geven.
- ✓ We zijn aangesloten bij het Landelijk Keurmerk voor Toegankelijkheid (NLKT). Uit de in 2023 uitgevoerde keuringen is gebleken dat onze publieke gebouwen voldoen aan de

toegankelijkheidseisen en hebben we een bronzen keurmerk ontvangen.

- ✓ We werken samen met onze partner MEE. Samen helpen we mensen die het lastig vinden om met het openbaar vervoer te reizen. Dit kan om verschillende redenen zijn, zoals angst door autisme, een lichte verstandelijke beperking of hersenletsel. We koppelen deze mensen aan 'OV – ambassadeurs'. Dat zijn mensen die helpen om weer zelfstandig te leren reizen. Zo kunnen zij weer meedoen in de samenleving.
- ✓ We bieden deelscootmobielen aan inwoners die hiervoor in aanmerking komen. Zo hebben deze inwoners toegang tot flexibele mobiliteit.
- ✓ Via onze Fixi app kunnen inwoners laagdrempelig meldingen doen over de openbare ruimte. Hiermee kunnen we sneller op toegankelijkheid en veiligheid aansturen. Zo voorkomen we dat plekken niet bereikbaar zijn of worden voor inwoners.

Dit gaan we nog doen:

- o We passen de richtlijnen voor nieuwe (toegankelijke) bushaltes ook op bestaande bushaltes toe.
- o Niet in alle wijken zijn trottoirs aangelegd. Hier geven we vanuit het mobiliteitsprogramma prioriteit aan.

Thema 7 Welzijn, gezondheid & ondersteuning

Iedereen moet de zorg en hulp krijgen die nodig is. De gemeente Zevenaar werkt aan toegankelijke zorg voor alle inwoners.

Ook mensen met een beperking of psychische klachten krijgen goede hulp. We letten extra op de mentale gezondheid van mensen die kwetsbaar zijn.

Mantelzorgers zijn heel belangrijk. Daarom helpen we hen, zodat zij het volhouden. We luisteren naar wat zij meemaken en geven hulp die bij hen past.

We vinden het belangrijk dat iedereen zich welkom voelt in onze gemeente. Discriminatie op basis van leeftijd, afkomst, seksuele voorkeur of gender pakken we aan. We willen een samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn en mee kan doen.

Dit doen we al:

- ✓ We werken samen met ziekenhuis Rijnstate aan het Gezondheidsplein. Hier kunnen patiënten en bezoekers praten met artsen, verpleegkundigen en leefstijlcoaches over hun gezondheid en leefstijl. Als het nodig is, verwijzen zij mensen door naar lokale welzijnsactiviteiten.
- ✓ In de regio Zevenaar, Duiven, Westervoort, Doesburg en Montferland bouwen we samen aan een netwerk voor mentale gezondheid. Huisartsen, de ggz en het sociaal domein werken hierin samen om mensen met mentale problemen beter te helpen. Een onderdeel hiervan is de sociale kaart 'Welzijn in mijn Netwerk'. Hier kunnen inwoners makkelijk vinden waar ze met hun vraag terecht kunnen. Dit maakt het aanvragen van zorg en ondersteuning eenvoudiger.
- ✓ We werken samen met 'MEE'. MEE biedt cliëntondersteuning aan mensen met een beperking of een chronische ziekte en hun naasten, om hen zo weer grip te geven op hun dagelijks leven. Wanneer een consulent inschat dat een inwoner hiermee geholpen is, wordt MEE ingeschakeld.
- ✓ In de wijken en dorpen zijn er plekken waar mensen makkelijk binnen kunnen lopen om anderen te ontmoeten. Deze ontmoetingsplekken zijn open voor iedereen en helpen om mensen met elkaar te verbinden. Een voorbeeld is 'GGZ in de wijk'. We zorgen ervoor dat deze plekken ook goed toegankelijk zijn voor mensen met psychische problemen. Ervaringsdeskundigen van de GGZ nodigen hen actief uit om mee te doen aan activiteiten. Ze begeleiden hen totdat ze zelf kunnen meedoen."
- ✓ Samen met Alzheimer Nederland kijken we hoe we onze gemeente vriendelijker kunnen maken voor mensen met dementie. We denken bijvoorbeeld aan het aanpassen van woningen en de buurt, en aan het geven van trainingen aan inwoners en ondernemers over hoe je goed omgaat met dementie. Ook organiseert onze partner Liemosa elke maand het Alzheimer Café in Zevenaar. Daar geven ze informatie over dementie, delen ze tips over bijbehorende onderwerpen en zorgen ze voor gezellige activiteiten.
- ✓ Onze partner Caleidoz organiseert in de 'thuis kamers' leuke en leerzame activiteiten voor jong en oud. Dit om te verbinden en te voorkomen dat mensen in een isolement raken. Voor inwoners die niet fysiek hiernaartoe kunnen komen is er ook de mogelijkheid om via een iPad digitale huiskamergesprekken te hebben.
- ✓ De campagne 'praat vandaag over morgen' stimuleert ouderen vroegtijdig na te denken over thema's zoals wonen, zorg en gezondheid, met als doel een zelfstandige en actieve levensstijl te behouden.
- ✓ Inwoners met lichte hulpvragen, bijvoorbeeld over relaties, opvoeding, geldzaken of werk, kunnen zonder verwijzing gratis hulp krijgen via de sociaal raadslieden of maatschappelijk. Een klein steuntje in de rug helpt vaak al voldoende om weer mee te kunnen doen in de samenleving.
- ✓ We werken samen met welzijnsorganisaties voor activiteiten in de buurt, jongerenwerk, ouderenwerk en lichte hulp. Deze hulp is voor iedereen beschikbaar en veelal gratis. Het doel is dat mensen (weer) mee kunnen doen in de samenleving en (meer) sociale contacten opbouwen.

- ✓ We voeren het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) uit door activiteiten te organiseren op het gebied van sport, cultuur, sociale contacten en mentale gezondheid. Deze activiteiten geven lichte ondersteuning aan inwoners, zijn voor iedereen toegankelijk en gratis.

Wat gaan we nog doen?

- o We starten met 'Welzijn op recept' zodat huisartsen en andere zorgverleners inwoners met klachten zoals stress, somberheid en eenzaamheid doorverwijzen naar een welzijnscoach die samen met de inwoner op zoek gaat naar passend welzijns- of vrijwilligerswerk.
- o We schenken meer aandacht aan de mentale gezondheid van jongeren. Daarbij ligt de nadruk op het voorkomen van mentale problemen door te kijken naar iemand persoonlijke situatie en de omgeving waarin die persoon leeft.
- o We willen in iedere wijk en kern tref- en ontmoetingsplekken hebben. Daar we dit nog niet hebben, realiseren we dat de komende jaren.
- o We willen meer maatjesprojecten waarbij inwoners een soort buddy kunnen hebben die hen –tijdelijk- ondersteunt en op weg helpt in de samenleving. Een voorbeeld dat er al wel is, is schuldhelpmaatje. Iets dergelijks zouden we graag ook op andere domeinen zien.
- o Door de recente landelijke gebeurtenissen brengen we in kaart op welke plekken binnen de gemeente inwoners zich onveilig voelen. Met de uitkomst van dit onderzoek gaan we per situatie op zoek naar oplossingen.

Inclusie doe je niet alleen

Deze Lokale Inclusie Agenda is met trots en veel plezier opgesteld. Er zijn veel verhalen en ervaringen gehoord van verschillende mensen. Iedereen neemt daarbij de eigen ervaringen uit zijn of haar eigen omgeving mee. Tijdens deze gesprekken kwamen we erachter dat we al heel veel doen! Daar mogen we als inwoners, medewerkers en partners best trots op zijn.

Inwoners hebben zelf het beste zicht op onderwerpen of acties die de gemeente nog inclusiever maken. Daarom vragen we ook aan onze inwoners om actief met initiatieven aan de slag te gaan. Ook dat doen we samen. Bij nieuwe initiatieven die bij ons aangemeld worden gaan we samen kijken naar de mogelijkheden. Naast deze oproep in de Lokale Inclusie Agenda gaan we hier ook via andere kanalen aandacht aan besteden.

Natuurlijk is er altijd ruimte voor verbetering. Zoals met alle ontwikkelingen is deze Lokale Inclusie Agenda nooit af. Dus heb je na het lezen hiervan nog een idee dat bijdraagt aan een nog inclusievere gemeente Zevenaar, laat het ons weten. Neem contact met ons op via info@zevenaar.nl of bel met 0316 595 111.

Inclusieagenda 2025-2026

**'Iedereen doet ertoe en is
van waarde'**

Lokale Inclusieagenda Zevenaar 2025-2026

Iedereen doet ertoe en is van waarde

Marlous Langenhuysen – beleid Dienstverlening

Boudewijn van Dijk – beleid sociaal domein

Manfred Haveman – beleid sociaal domein

1 oktober 2025

Programma van de avond

- Even voorstellen
- Waarom deze agenda?
- Totstandkoming van de agenda
- Onze aanpak in de LIA
- Voorbeelden in de praktijk
- Roept u maar
- Vervolg

Wat weet u van inclusie?

Ga naar [mentimeter.com](https://www.mentimeter.com)

Vul de volgende code in:

- 5804 6607
- <https://www.mentimeter.com/app/presentation/alrqa9gexwbxpjuaz7t1v8wf1q8gcyk3/edit?question=oo8fh1ewmccx>

Wat weet u van inclusie?

Zelfde behandeling

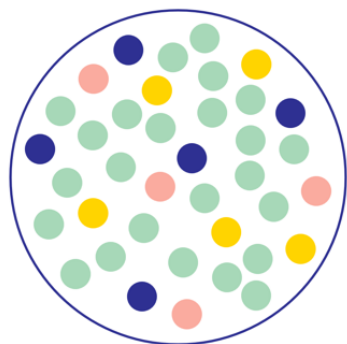

Gelijke voet

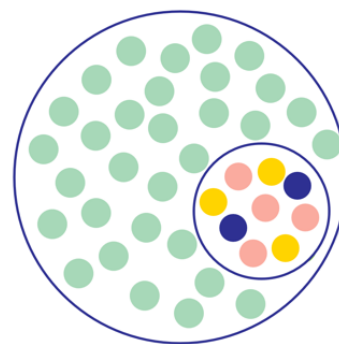

Inclusie

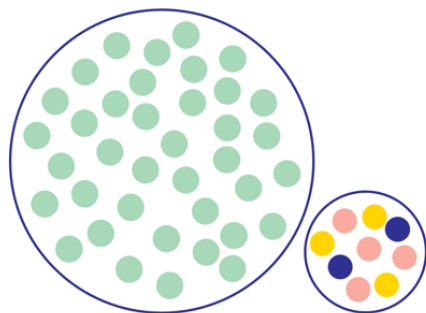
Wat weet u van inclusie?

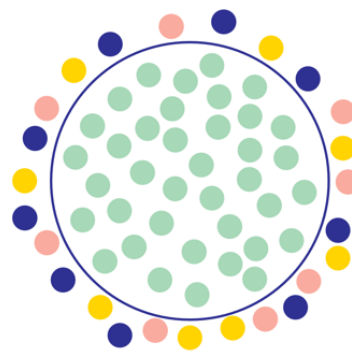
Inclusie

Integratie

Segregatie

Exclusie

Waarom deze agenda?

- Oproep van de raad aan het college om te komen tot een eigenstandige Lokale Inclusieagenda
- De Lokale Inclusieagenda (LIA) is een startpunt om inclusie in Zevenaar te verankeren.
- Voldoen aan de verplichtingen van het VN-Verdrag Handicap (2016).
- We hebben gekeken naar wat we al doen en wat we nog willen verbeteren.
- Doel van vandaag: graag horen we uw gedachten en input op de prioriteiten van de agenda.

Hoe is de agenda tot stand gekomen?

- Het VN-verdrag en de VNG-richtlijnen zijn als basis gebruikt.
- In samenwerking met verschillende interne en externe partners opgesteld.
- Veel verhalen en ervaringen van inwoners en organisaties zijn meegenomen.
- De agenda is een weergave van wat al gebeurt en welke acties gepland staan.
- Nauwe samenhang met de visie Sociaal domein en uitgangspunten van positieve gezondheid.

Onze aanpak: 7 pijlers

- (Digitaal) Toegankelijke informatie
- Onderwijs en ontwikkeling
- Thuis en gebouwen
- Werk en inkomen
- Vrije tijd
- Vervoer en openbare ruimtes
- Welzijn, gezondheid en ondersteuning

Voorbeelden in de praktijk

(Digitaal) toegankelijke informatie

- Communicatie in duidelijke 'jij-vorm'.
- Samenwerking met het Liemers Taalhuis en schrijfcoaches.
- Hulp via de Formulierenbrigade.

Onderwijs en ontwikkeling

- Thuiszitterspact en programma 'Kansrijke Start'.
- Zomerschool voor extra taalondersteuning.

Voorbeelden in de praktijk (vervolg)

Thuis en gebouwen

- Regelingen voor woningaanpassing.
- Toegankelijkheid van openbare gebouwen.
- Ondersteuning van mantelzorgers.

Werk en inkomen

- Samenwerking met Scalabor en RSD.
- Hulp bij schulden via de Voorzieningenwijzer.

Voorbeelden in de praktijk (slot)

Vrije tijd

- Financiële ondersteuning van 'Uniek Sporten' en 'Doedorp'.
- Beschikbaarheid van de Gelrepas.

Vervoer en openbare ruimtes

- Aanpassing bushaltes met blinde geleide tegels.
- Fixi-app om de toegankelijkheid te melden.

Welzijn, gezondheid en ondersteuning

- Samenwerking met MEE en Alzheimer Nederland.

Wat vindt u?

- Wat valt op in de conceptagenda? Mist u nog iets?
- Sluit de agenda aan bij de praktijk van inwoners en het beleid?
- Welke kansen ziet u om de gemeente nog inclusiever te maken?
- Wat is volgens u de hoogste prioriteit (focuspunten)?
- Hoe wilt u betrokken blijven?

De volgende stappen

- De feedback van vanavond wordt waar mogelijk verwerkt in de definitieve versie van de LIA.
- Dit document wordt aangeboden aan het college en de raad.
- Inclusie is een mindset en een gezamenlijke en doorlopende inspanning.
- Bedankt voor uw input!

Iedereen doet ertoe

en is van waarde

Beeldvormende vergadering

Onderwerp: Toelichting stand van zaken ViA15 door Rijkswaterstaat
Domein/Team: Fysieke Domein/ Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving & Vestigingsklimaat (OFLV)
Datum: 1 oktober 2025
Tijdstip: van 20:30 tot 21:30 uur
Locatie: Patio

Inleiding

Op 3 juli 2025 hebben Rijkswaterstaat en consortium GelreGroen een geactualiseerd contract ondertekend voor het project ViA15. In het najaar starten de eerste voorbereidende werkzaamheden. Eind 2031 moet het project gerealiseerd zijn. Het project heeft effect voor Zevenaar en haar omgeving.

Doel van de bijeenkomst

Het doel van de bijeenkomst is om de raad te informeren en bij te praten over het project ViA15.

Opzet van de bijeenkomst

Tijdens de bijeenkomst krijgt u een toelichting van Rijkswaterstaat over de stand van zaken van het project ViA15 (doortrekken A15 en verbreding A12). Daarbij wordt onder andere ingegaan op de aanpak en planning van het project. Uiteraard is er gelegenheid voor het stellen van vragen.

Vervolgproces

Op 7, 8 en 9 oktober 2025 organiseert ViA15 een inloopbijeenkomst over het project voor de omgeving en ieder die belangstelling heeft voor het project ViA15. De bijeenkomsten zijn van 17- 21 uur en vinden op 7 en 8 oktober plaats bij Van der Valk in Duiven en op 9 oktober bij de Kolk in Haalderen.

Daarnaast wordt de raad via diverse kanalen geïnformeerd over het project, zoals de map ViA15 in Ibabs of via raadsinformatiebrieven (RIB's).

Bijlage(n)

Niet van toepassing.

Ga voor meer informatie naar
zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl

project ViA15

1-10-2025

GelreGroen

Inhoud

1-10-2025

- Wat gaan we maken
- Planning
- Communicatie
- Schadeloket

Waar bestaat GelreGroen uit?

4 Deelgebieden - elk met een eigen identiteit en karakter

Deelgebied 1 - A15 West

- Verbreding A15, geen files, ruimte

Deelgebied 2 - Pergola & Brug

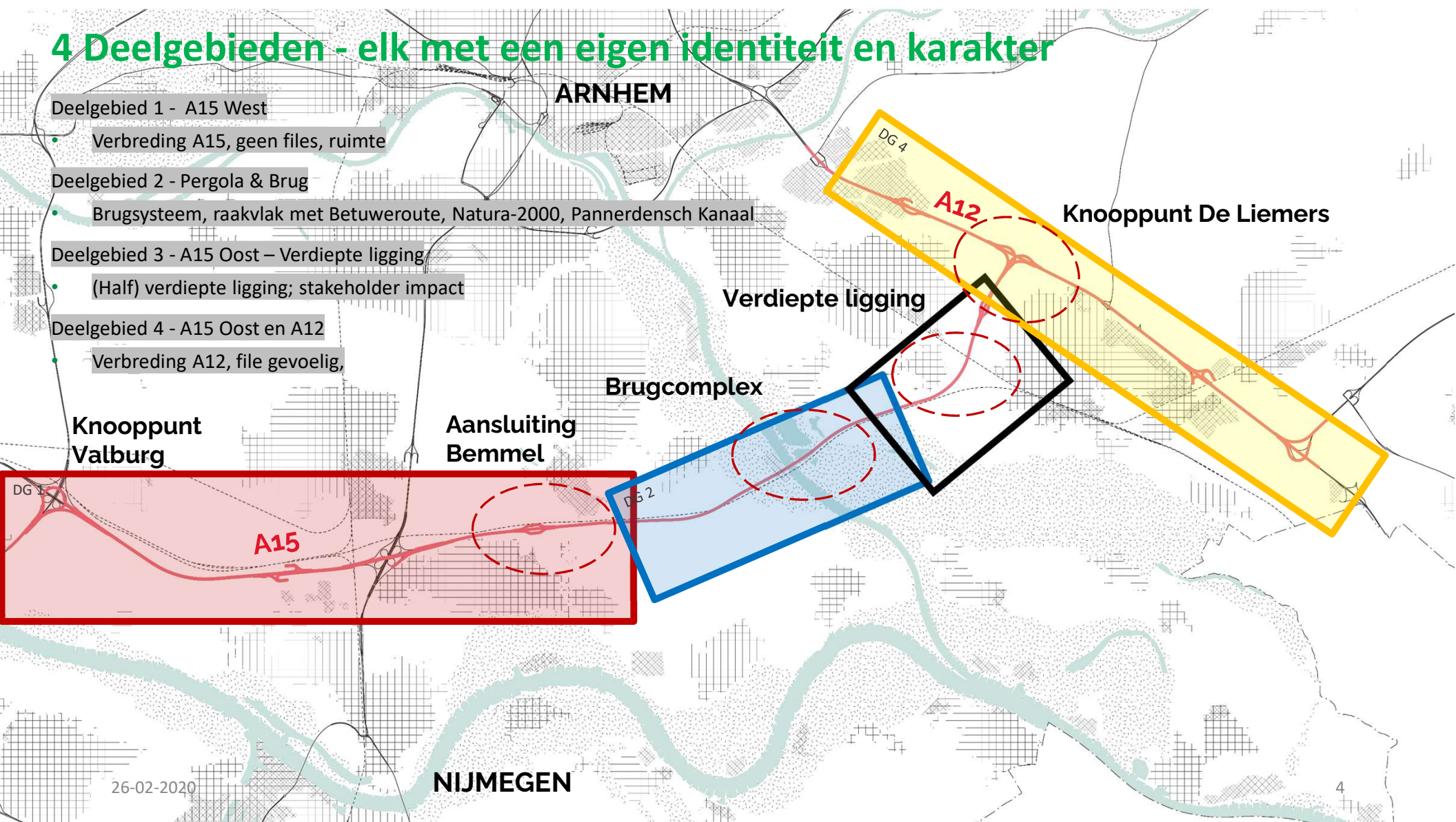
- Brugsysteem, raakvlak met Betuweroute, Natura-2000, Pannerdensch Kanaal

Deelgebied 3 - A15 Oost – Verdiepte ligging

- (Half) verdiepte ligging; stakeholder impact

Deelgebied 4 - A15 Oost en A12

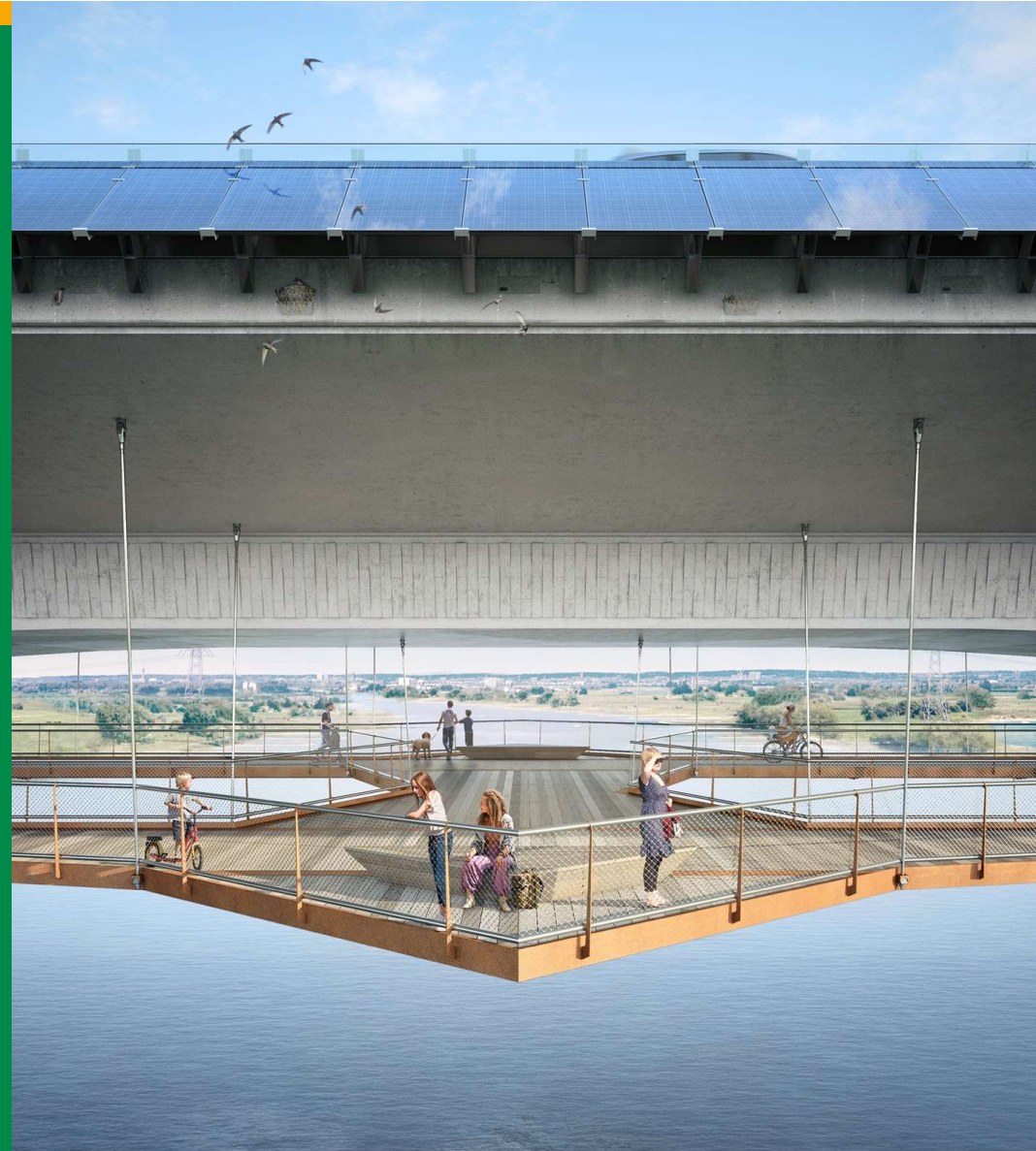
- Verbreding A12, file gevoelig,

ViA15 in detail

Highlight Deelgebied 2

- Brug Pannerdensch Kanaal: totale lengte: ca. 2,5 km met vrije overspanning van ca. 160 m

ViA15 in detail

Highlight Deelgebied 2

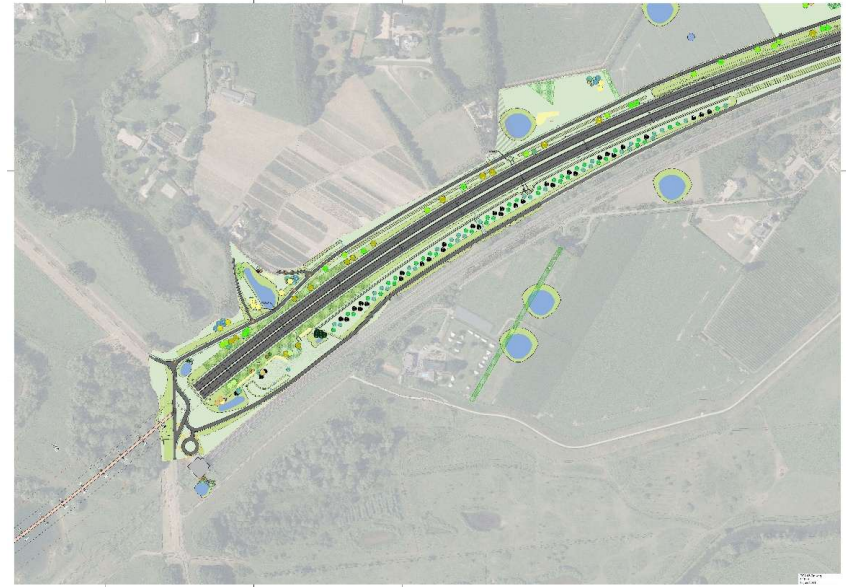
- Uitleg bouw brug

ViA15 in detail

Highlight Deelgebied 2

- Kandiadijk

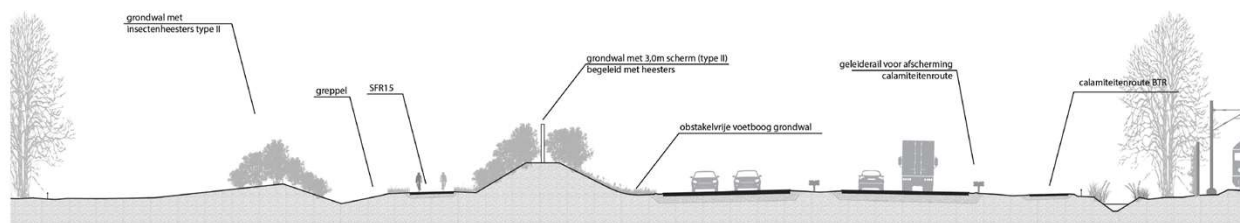

ViA15 in detail

Highlight Deelgebied 2

GelreGroen

ViA15 in detail

Highlight Deelgebied 3

- (Half) verdiept om Groessen: Verdiepte bak over een lengte van ca. 1,23 km. Ter hoogte van buurtschap Helhoek overdekt 'deksel van Helhoek'

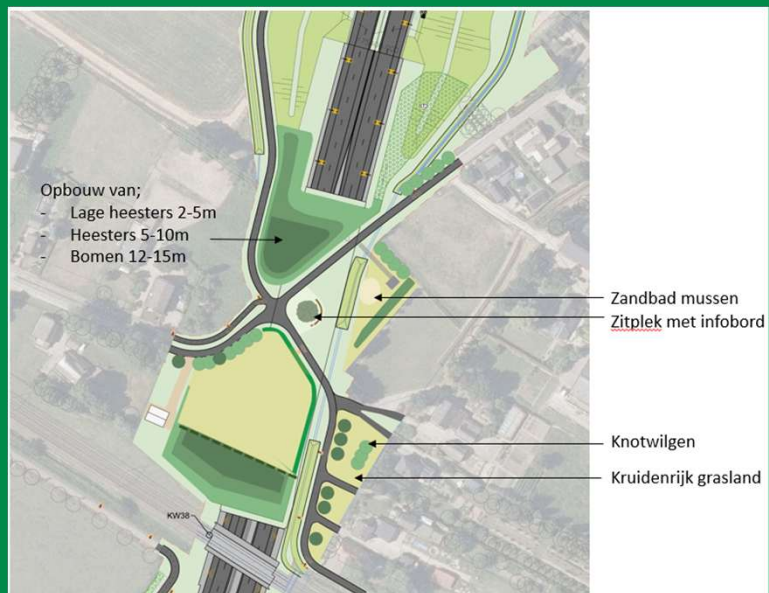

GelreGroen

ViA15 in detail

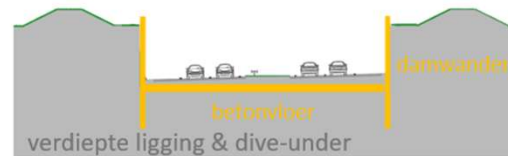
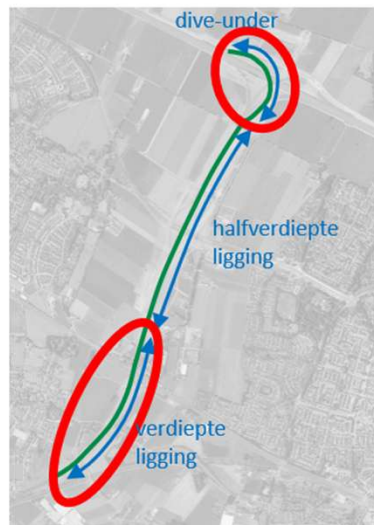
Highlight Deelgebied 3

Bouwen verdiepte ligging

- Maaiveld: + 11 m NAP
- Half verdiept: + 7 m NAP
- Geluidswal: +13,8 m NAP

Bouwen “in den natte”

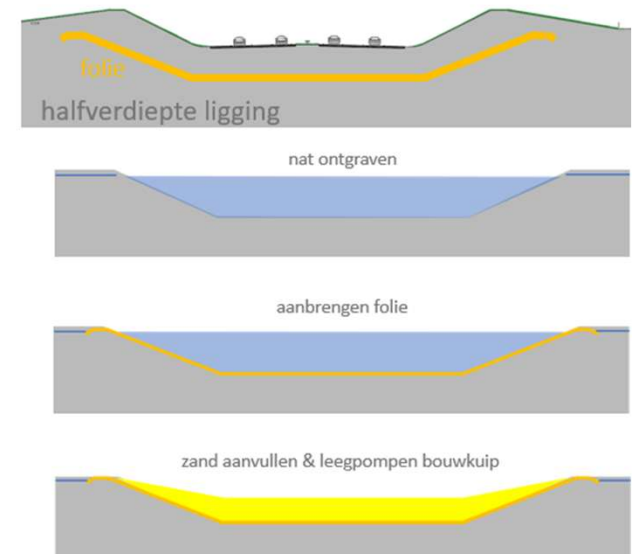
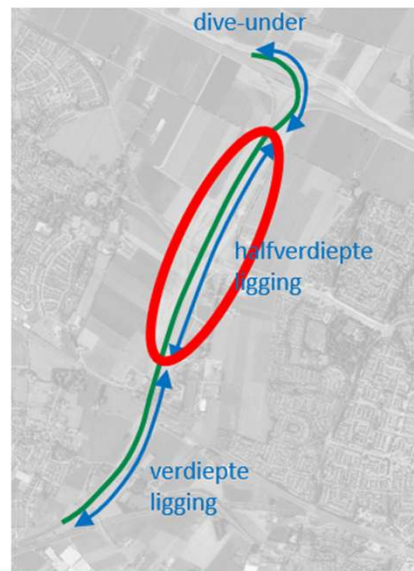
Bouwen half verdiepte ligging

- Foliepolder 210.000m² (verdeeld in polder A en B ter hoogte van de N810 tussen Duiven en Zevenaar)

- Maaiveld: + 11 m NAP
- Half verdiept: + 7 m NAP
- Geluidswas: +13,8 m NAP

GelreGroen

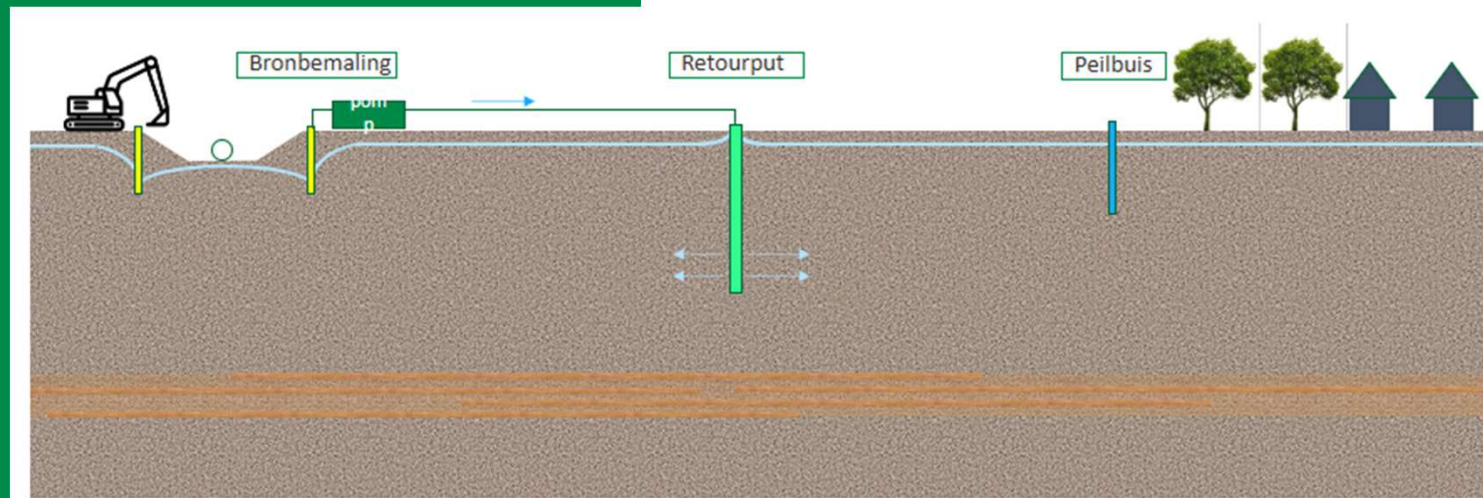
Bouwen “in den natte”

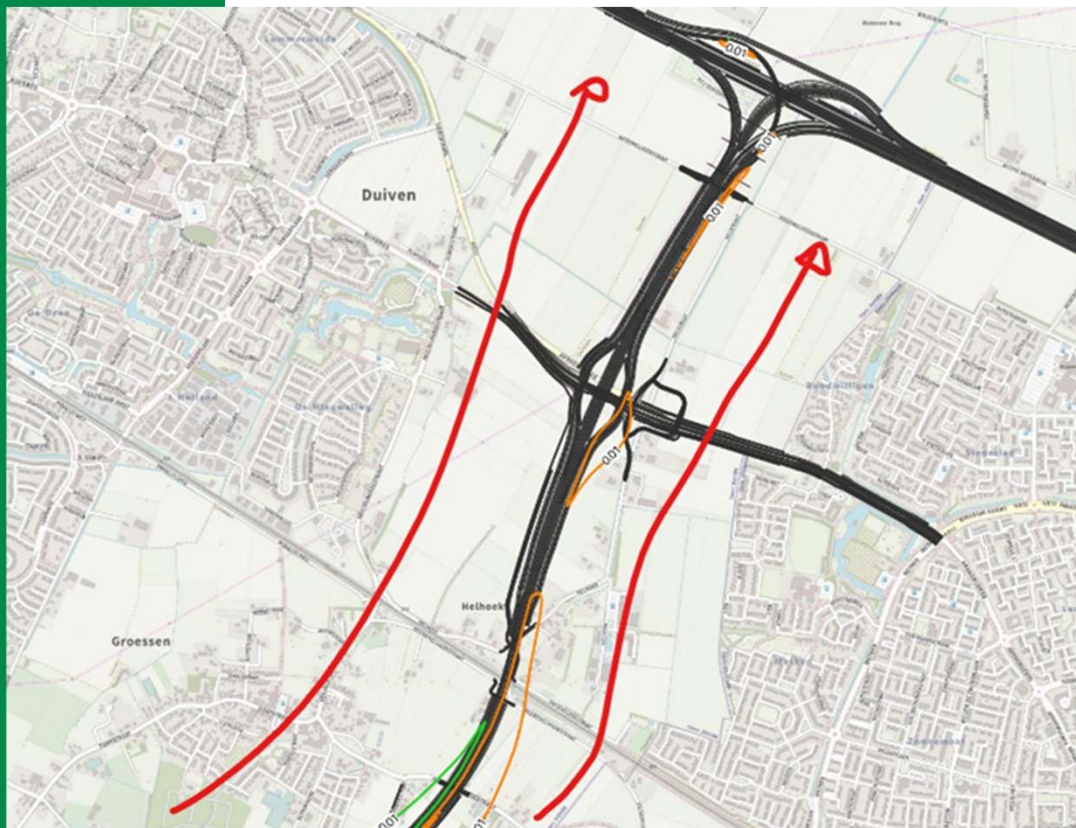

Klein schalige onttrekking

- Retour bemaling indien nodig

Grondwaterstroming definitieve situatie

Kruising N810

ViA15 in detail

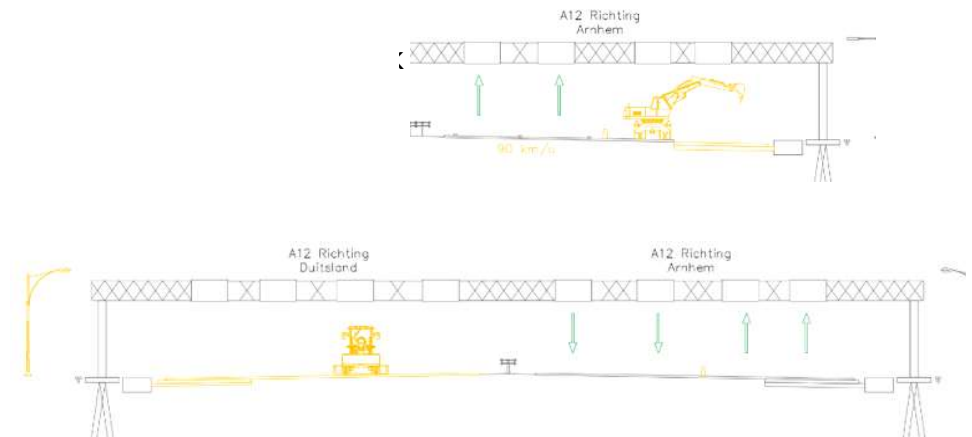
Highlight Deelgebied 4

- Nieuw knooppunt: De Liemers
Aansluiting nieuwe deel A15 met
bestaande A12

Uitleg 4 – 0 fasering

1. Vluchtstrook onttrekken (richting Arnhem)
2. Weekend afsluiting
3. 2 banen Arnhem en 2 banen Duitsland (rechter zijde)
4. Weekend afsluiting
5. 3 banen Arnhem en 3 banen richting Duitsland

ViA15 in detail

Highlight Deelgebied 4

- Toekomstige aansluiting Zevenaar-Oost op de A12:
nieuwbouw viaduct Hengelder

Bestaande situatie

Toekomstige situatie

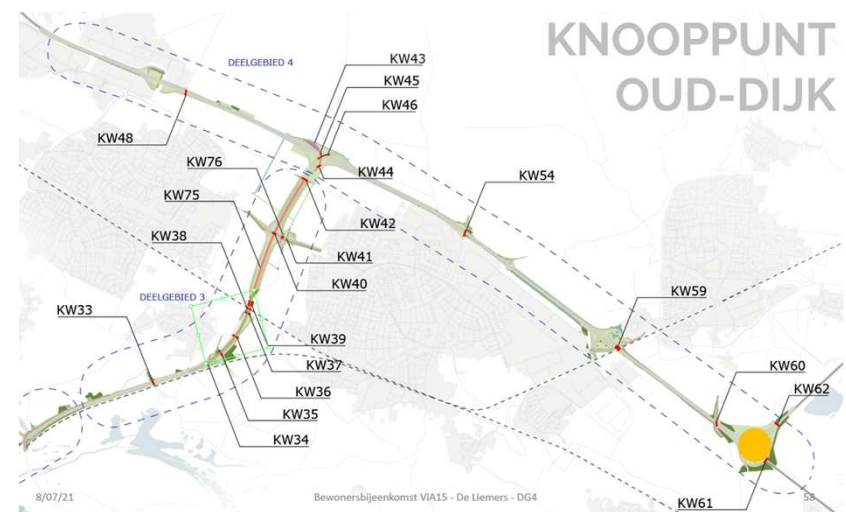
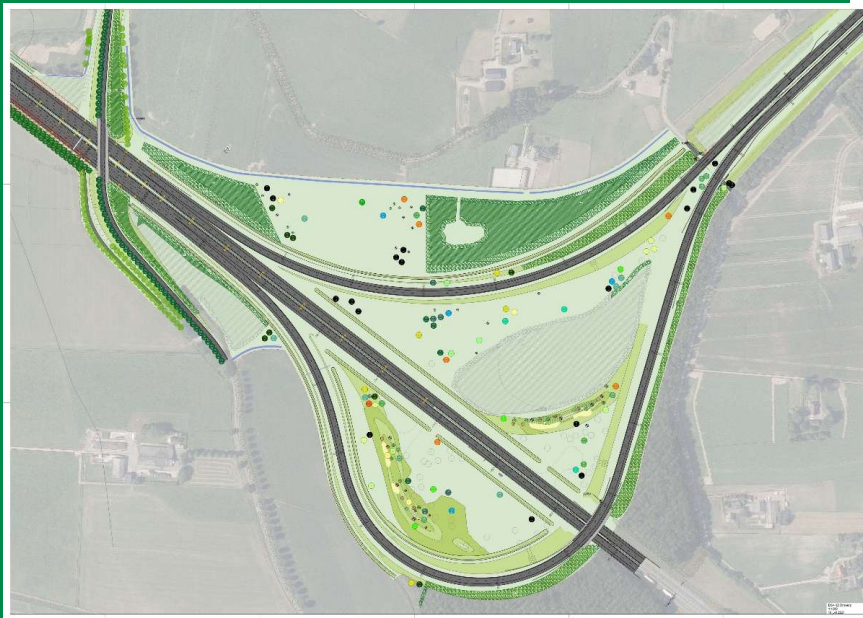
ViA15 in details Hengelder

GelreGroen

Knooppunt Oud-dijk

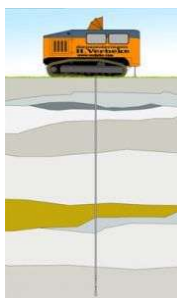
Wat gebeurt er nu
– eind van het jaar

GelreGroen

Vorbereidende werkzaamheden

- Sonderingen
- Nulmeting wegennet
- Conditionerend onderzoek
- Bomenkap
- Kabels en leidingen verleggen
 - Kamerstraat verleggen
 - Damwanden aanbrengen

Bomenkap

- Vanaf het najaar 2025 tot en met februari 2026 worden de bomen gekapt die voor de werkzaamheden die komend jaar starten
- Van najaar 2026 tot en met februari 2027 worden de andere bomen gekapt
- Gemeente wordt geïnformeerd
- Kap vergunning zijn meestal niet nodig, degene die wel nodig zijn zijn aangevraagd
- Omgeving wordt geïnformeerd

Bomenkap

Manege

Verzorgingsplaats
Oudbroek

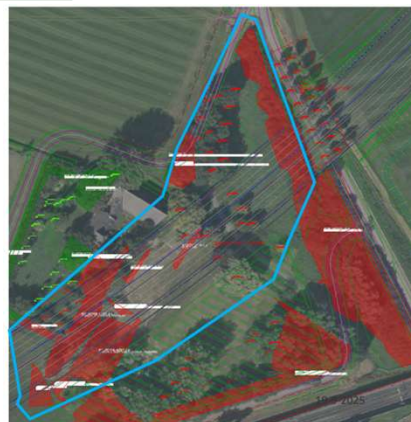

Oude zoutloods

Helhoek

GelreGroen

Huize Rijswijk

Hengelder

27-8-2025

Eerste damwanden

- Damwanden proef Helhoek
- Eerste damwanden aanbrengen voor K&L

Vooruitblik

- Planning
- TVP zijn bepalend
- DG2 de brug en DG3 de verdiepte ligging zijn kritisch
- Bouwroute

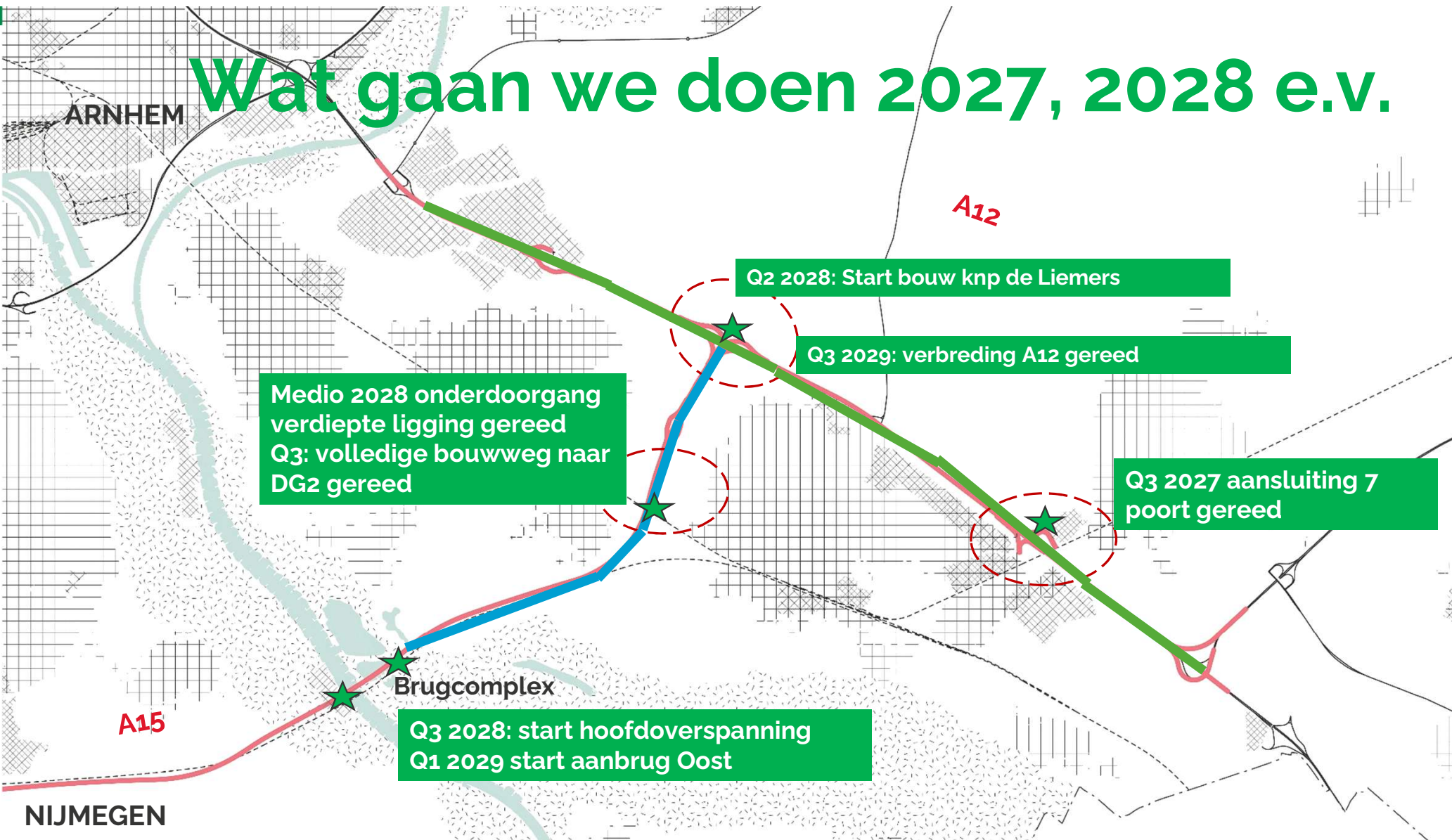
Wat gaan we doen 2026

Wat gaan we doen Q3 en Q4 2026

Wat gaan we doen 2027, 2028 e.v.

Raakvlakken Gemeente

GelreGroen

Bouwweg

GelreGroen start vanaf januari 2026 direct met realisatie van separate bouwweg vanaf de A12 naar DG3

Kenmerken:

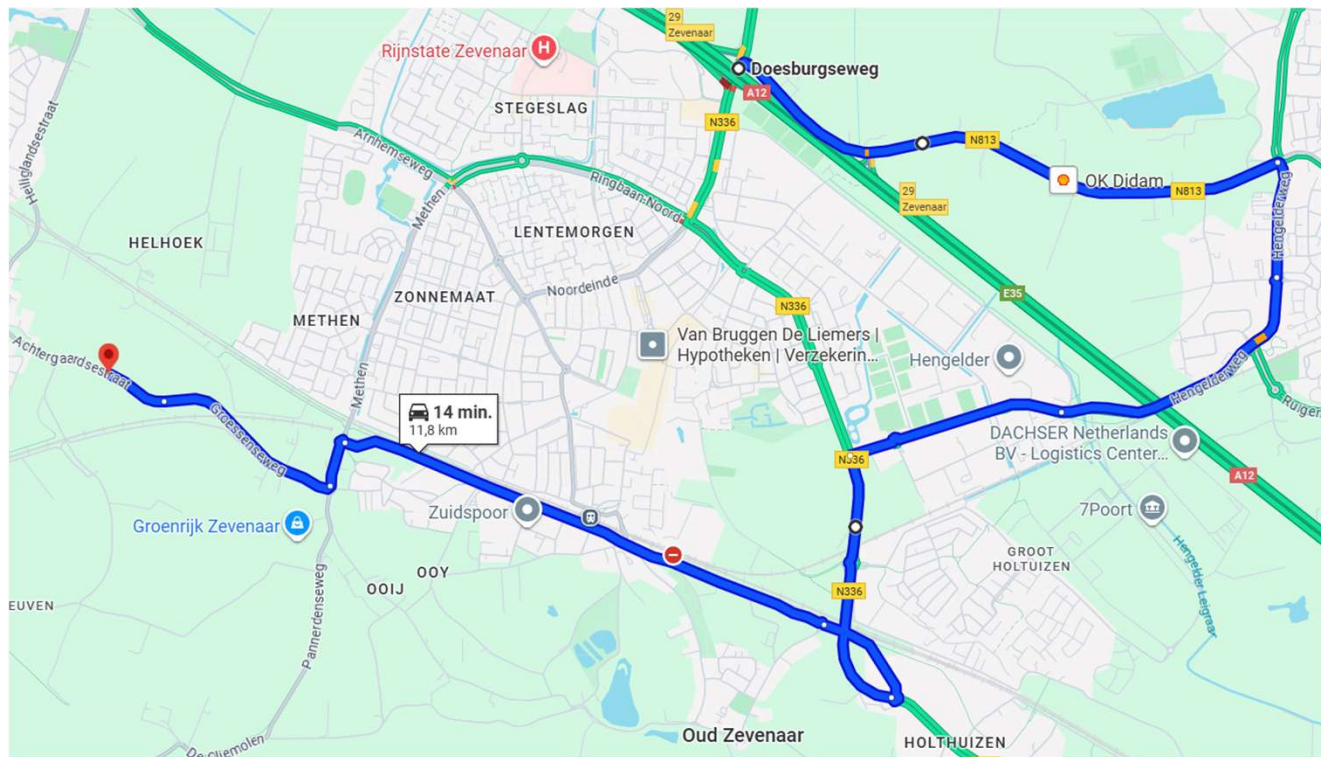
- Aansluiting op de A12
- OWN wordt zoveel mogelijk ongelijkvloers gekruist door middel van tijdelijke kunstwerken

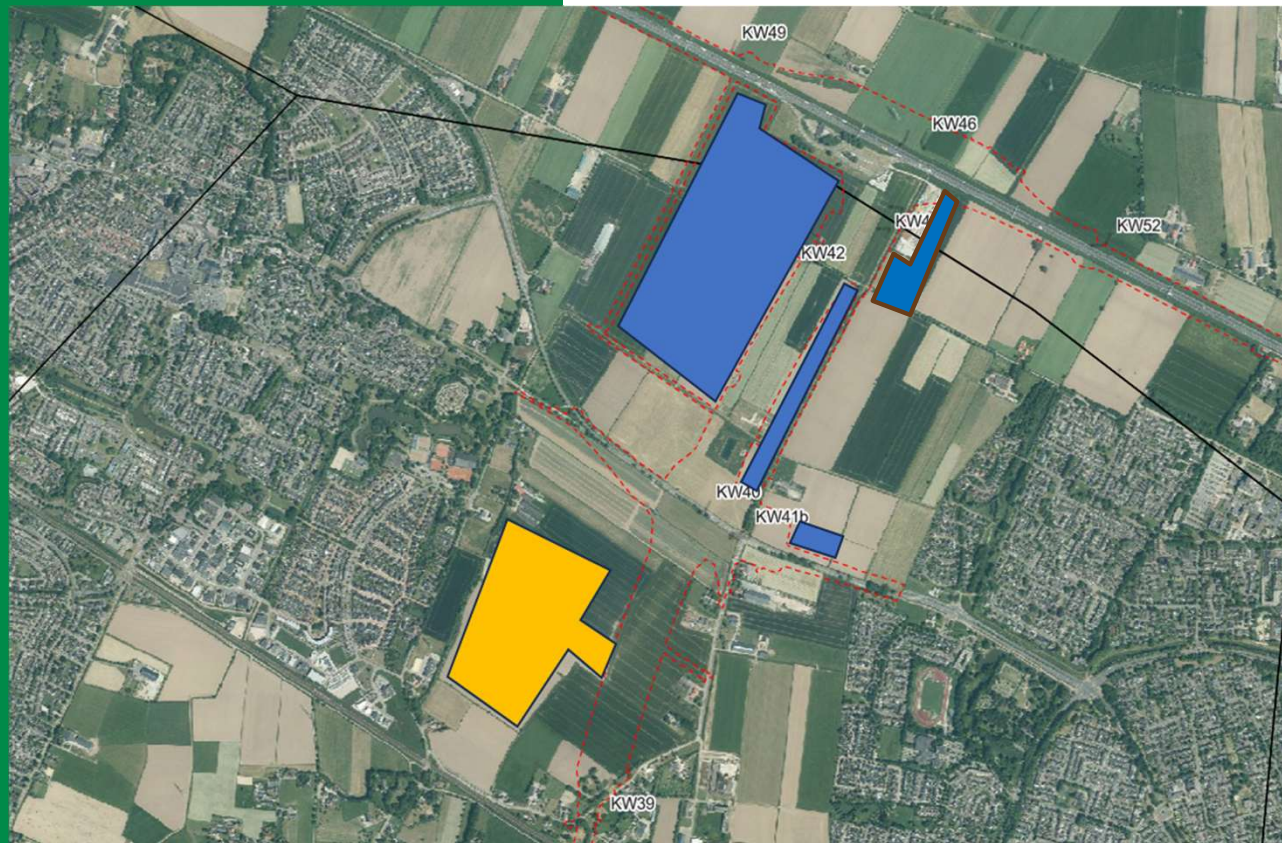
Tijdelijke route

- Vanwege spoorkruising thv Helhoek rijdt bouwverkeer voor gebied ten zuiden van spoorbaan Arnhem – Zevenaar initieel via route tot Q3 2028:

- Afrit 29 Zevenaar
- Tatelaarweg
- Hengelderweg
- Ringbaan Oost
- Ringbaan Zuid
- Methen
- Groessenseweg
- Achtergaardsestraat

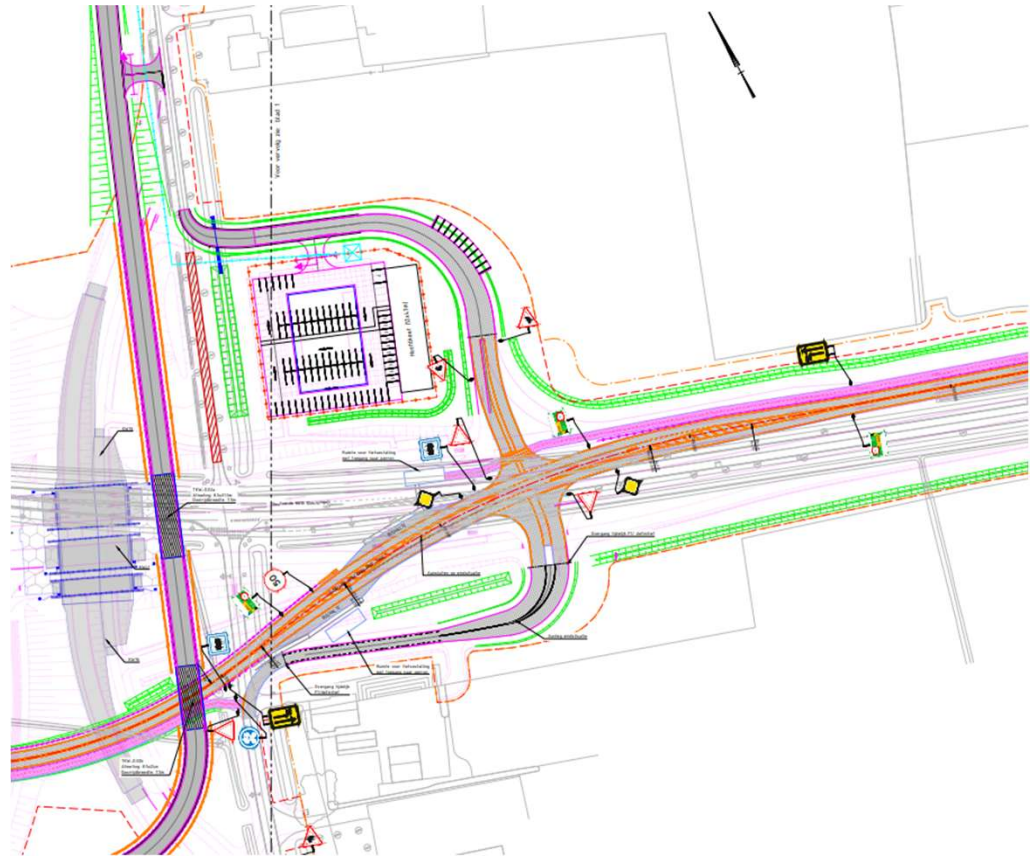
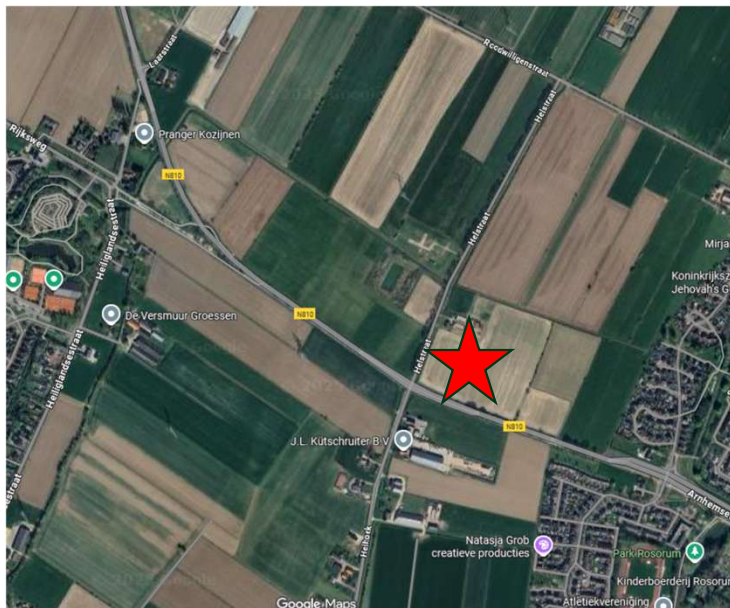

Grond balans

Aanleg keetterrein

- Tussen Helstraat en N810
Vanaf voorjaar 2026

Werken buiten de dag

- Continue processen
- Aantal betonstorts
- Tijdens de TVP's
- Aantal faseringen
- Werken aan de weg
- Aanleg tijdelijke bruggen

Omgeving

GelreGroen

We zijn te gast

- Rustige omgeving
- Natuurgebied
- Plek waar nu nog geen snelweg is
- Met ervaringen met een eerder ingrijpend infra project

GelreGroen

We gaan bouwen

- We bouwen een rijksweg
- Met een brug
- Met een verdiepte ligging
- Lang en intensief
- En dat gaat de omgeving merken

Communicatie omgeving

Betrouwbaar

Doen wat je zegt en zeggen wat je doet

Werkzaamheden worden aangekondigd

Weten waarom en wanneer er hinder optreedt

Voorlichting geven op scholen over bouwverkeer en veiligheid

Bereikbaar

Omgevingsteam

Bereikbaar per telefoonnummer, email en website

Informatie centrum

Middelen

- Informatieavond
- Thematafels
- Bewonersoverleg
- Keukentafel gesprekken
- Bouwcommunicatie
- Bewoners brieven

Schade

Voorkomen

- Bouwen met een gesloten bouwkuip
- Alleen kleinschalig onttrekken grondwater
- Vooropnames woningen binnen risico contour
- Monitoring
- Verificatie proeven voor start bouw

Melden

- 1 centraal meldpunt
- Bereikbaar per telefoon, email en live

Afhandeling

- Snel een opname door onafhankelijk adviseur
- Snel uitkomst van causaliteit
- Snelle uitbetaling als de schade verwijtbaar GG is

Vragen

